

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2011

Ν.Ε.Α.Ν.Δ.Α.

Ένωση Ασκουμένων και Νέων δικηγόρων Αθηνών

1ο Νομικό Συνέδριο Ε.Α.Ν.Δ.Α.

Αναβάθμιση διαδικτυακού τόπου της Ε.Α.Ν.Δ.Α.

Αναμόρφωση του θεσμού της Άσκησης

Συνέντευξη Προέδρου Ελεγκτικού Συνεδρίου κου Ιωάννη Καραβοκύρη

Μείωση ετήσιας κάρτας απεριορίστων διαδρομών κατά 15%
για τα μέλη της Ε.Α.Ν.Δ.Α.

Κι αυτά είναι ΜΟΝΟ Η ΑΡΧΗ...

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ Ε.Α.Ν.Δ.Α.

Ένωση Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών

(**N.E.A.N.D.A.**)

Το δεύτερο τεύχος του περιοδικού μας είναι γεγονός. Η περίοδος κατά την οποία κυκλοφορεί είναι ιδιαίτερα κρίσιμη, λόγω των επερχόμενων αρχαιρεσιών για την εκλογή Προέδρου και Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού μας Συλλόγου, αλλά και της γενικότερης πολιτικής συγκυρίας.

Σε μία εποχή, λοιπόν, που επίκεινται πολλές αλλαγές, που θα επηρεάσουν τον κλάδο μας, εμείς προσπαθούμε να ενημερώσουμε τους αναγνώστες μας τόσο για τις επικείμενες εξελίξεις όσο και για κρίσιμα νομικά ζητήματα. Παράλληλα, η Ένωση μας δίνει το δικό της αγώνα, για να ενισχύσει τη θέση των ασκουμένων και νέων Δικηγόρων.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ εκ νέου σε όλους όσοι εργάστηκαν εθελοντικά, προκειμένου να κυκλοφορήσει και το δεύτερο τεύχος.

Καλή ανάγνωση...

ΕΝΩΣΗ ΑΣΚΟΥΜΕΝΩΝ & ΝΕΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Τεύχος 2^ο

Αρχισυντάκτρια: Σταμαδιάνου Κυριακή, *Δικηγόρος, Μέλος Δ.Σ. Ε.Α.Ν.Δ.Α.*

Συντακτική ομάδα: 1) Βλαχοκυριάκου Αναστασία, *Ασκουμένη Δικηγόρος*

2) Δουκακάρου Βίκυ, *Δικηγόρος*

3) Καλογριδάκης Ιωάννης, *Δικηγόρος*

4) Κλειώσης Χρήστος, *Δικηγόρος*

5) Λιακόπουλος Δημήτρης, *Δικηγόρος*

6) Παπαδοπούλου Βάνια, *Ασκουμένη Δικηγόρος*

7) Φασλής Χρήστος, *Δικηγόρος*

Περιεχόμενα

Τεύχος 2^ο

- **Δράση Ε.Α.Ν.Δ.Α.**
 1. Αγωνιζόμαστε και Πετυχαίνουμε
“Αναμόρφωση του θεσμού της Άσκησης” 3
 2. 1^ο Νομικό Συνέδριο Ε.Α.Ν.Δ.Α. 4
 3. 2006-2011 Ο διαδικτυακός τόπος της Ένωσης Ασκουμένων
και Νέων Δικηγόρων Αθηνών 5
- **Πολιτική - Επικαιρότητα**
 4. Εκλογές Δ.Σ.Α. 2011 6
 5. Η Τουριστική Ανάπτυξη ως μέσο εξόδου από την Οικονομική Κρίση 7
 6. Το Αιγαίο ως αρχιπέλαγος και η ΑΟΖ 8
 7. “Στο όνομα του Ελληνικού Λαού” 9
- **Συνέντευξη**
Προέδρου Ελεγκτικού Συνεδρίου
κου Ιωάννη Καραβοκύρη 10
- **Επιστημονικά**
 8. Μία εισαγωγή στο σύνδρομο γονικής αποξένωσης και στην
αναγκαιότητα ρητής αναγνώρισής του 13
 9. Ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα 15
 10. Η επαναφορά της τακτικής καταγγελίας της σύμβασης εργασίας 15
 11. Οι Δημόσιες Συμβάσεις Πριν και Μετά 17
 12. Ελεύθερη Πρόσβαση σε Περιβαλλοντικές Πληροφορίες 18
 13. Η Διεθνής Δικαιοδοσία των Ελλ. Δικαστηρίων 19
 14. Η Ευρωπαϊκή Διαταγή Πληρωμής 20
- **Κοινωνικά**
 15. Χατζηκυριάκειο Ίδρυμα 21
 16. Κιβωτός του Κόσμου 22

ΑΓΩΝΙΖΟΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΠΕΤΥΧΑΙΝΟΥΜΕ... «ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ»

Αγαπητοί συνάδελφοι,
Μεσούσης μιας περιόδου κρίσιμων για το κλάδο μας εξελίξεων και αλλαγών κυκλοφορεί το δεύτερο τεύχος του περιοδικού μας, το οποίο καθιερώθηκε ήδη στη συνειδηση των νέων συναδέλφων, ως μέσο επικοινωνίας, ανταλλαγής απόψεων, πολιτικοποίησης και ενημέρωσης γύρω από τα δικηγορικά - συνδικαλιστικά δρώμενα.

Η ένωση μας με την ολοένα εντονότερη παρέμβαση και δραστηριοποίηση της δίνει λύση σε χρόνια προβλήματα και βοηθά ουσιαστικά το νέο συνάδελφο στη καθημερινότητα του.

Αποτέλεσμα της συντονισμένης δράσης μας προς τα αρμόδια πολιτειακά όργανα κατόπιν σχετικής διαβούλευσης με το Υπουργείο Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η βουλή των Ελλήνων προέβη σε σχετική τροποποίηση του Κώδικα περί Δικηγόρων, αναφορικά με το θεσμό της άσκησης:

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 33 του Ν. 3910/2011 - Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών και άλλες διατάξεις (Φ.Ε.Κ. Α' 11/8-2-2011), «Τροποποίηση του Κώδικα Δικηγόρων

Στο άρθρο 6 του ν.δ. 3026/1954 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής και η παράγραφος 5 αναριθμείται σε 6: *“5. Μέρος της άσκησης, διάρκειας έως έξι μηνών, μπορεί να γίνει στο πολιτικό και διοικητικό Εφετείο ή Πρωτοδικείο ή στην αντίστοιχη Εισαγγελία της έδρας του Δικηγορικού Συλλόγου που είναι εγγεγραμμένος ο ασκούμενος. Ο αριθμός των ασκουμένων, η κατανομή αυτών σε τμήματα και η εξειδίκευση των καθηκόντων που θα επιτελούν, καθορίζονται από τα όργανα διοίκησης του Εφετείου, Πρωτοδικείου ή της Εισαγγελίας, μετά από γνώμη του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου. Ο ασκούμενος λαμβάνει αμοιβή που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.”*».

Η ανωτέρω νομοθετική ρύθμιση συνιστά δικαίωση των μέχρι σήμερα πρωτοβουλιών μας καθώς αποτελεί ένα σημαντικό πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση της αναμόρφωσης του θεσμού της άσκησης και της διασφάλισης της αμοιβής των ασκουμένων δικηγόρων.

Επιπροσθέτως:

- Διοργανώσαμε το 1^ο επιστημονικό – νομικό συνέδριο με θέμα “ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ - ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ” στο Ναύπλιο με απόλυτη επιτυχία και με τη συμμετοχή πλήθους αξιόλογων ομιλητών από τον ακαδημαϊκό, επιστημονικό και περιβαλλοντολογικό κλάδο. Η ανταπόκριση των συναδέλφων ήταν εντυπωσιακή, ενώ ο αριθμός των συμμετεχόντων ξεπέρασε τους τετρακόσιους. Ευελπιστούμε και θα επιδιώξουμε την καθιέρωση ετήσιου νομικού συνεδρίου της Ε.Α.Ν.Δ.Α., ώστε να αποτελέσει θεσμό για την Ένωση μας και για το νομικό κόσμο εν γένει.
- Αναβαθμίσαμε την ιστοσελίδα της Ένωσής μας, έτσι ώστε να είναι πιο λειτουργική, εύχρηστη και χρήσιμο εργαλείο για το συνάδελφο.
- Πραγματοποιήσαμε συνάντηση με το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καταθέτοντας σχετικό υπόμνημα με τις θέσεις της Ένωσής μας. Δηλώσαμε απερίφραστα τη διαφωνία μας στη τυχόν κατάργηση των γραμματίων προείσπραξης καθώς και στη κατάργηση της υποχρεωτικής παράστασης δικηγόρου στα συμβόλαια.
- Συνεργαστήκαμε με απόλυτη επιτυχία με τον Πρόεδρο της Τριμελούς Διοικούσας Επιτροπής του Πρωτοδικείου Αθηνών αναφορικά με το διορισμό δικαστικών αντιπροσώπων στις δημοτικές και περιφερειακές εκλογές. Για πρώτη φορά συμμετείχε στη διεξαγωγή των εκλογών τόσο μεγάλος αριθμός νέων και ασκουμένων συναδέλφων.
- Πετύχαμε σε συνεργασία με τους όλους τους μαζικούς συγκοινωνιακούς φορείς την έκδοση μειωμένων ετησίων καρτών απεριορίστων διαδρομών κατά 15% για τα μέλη μας, σε όλα τα

μέσα μαζικής μεταφοράς.

- Το διοικητικό συμβούλιο προκειμένου να αφουγκραστεί καλλίτερα τα προβλήματα των μελών της ενώσεώς μας πραγματοποιεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα συναντήσεις μαζί τους προκειμένου να ακούσει τις προτάσεις τους, τους προβληματισμούς τους και τυχόν καταγγελίες για ανάρμοστη συμπεριφορά.
- Η Ε.Α.Ν.Δ.Α προέβη σε διενέργεια μεγάλης έρευνας με συμπλήρωσης ειδικού ερωτηματολογίου για τα προβλήματα που απασχολούν και αντιμετωπίζουν σήμερα οι νέοι συνάδελφοι.

Το ενδιαφέρον και η ανταπόκρισή σας σε όλες αυτές τις νέες πρωτοβουλίες και ενέργειες της Ένωσης μας, μας ενδυναμώνουν και αποτελούν κίνητρο για την συνέχιση των προσπαθειών μας με κεντρικό στόχο πάντα την ουσιαστική συμβολή μας στην βελτίωση της καθημερινότητας του νέου δικηγόρου και ασκουμένου.

Μιχάλης Κ. Καλαντζόπουλος

**Δικηγόρος, Πρόεδρος της Ένωσης Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών
(Ε.Α.Ν.Δ.Α.)**

1^ο Νομικό Συνέδριο Ε.Α.Ν.Δ.Α.

Στις 21, 22 και 23 Ιανουαρίου 2011 πραγματοποιήθηκε στο Ναύπλιο το 1ο Νομικό Συνέδριο της Ε.Α.Ν.Δ.Α.

Σ' αυτό συμμετείχαν περίπου 400 σύνεδροι, οι οποίοι προέρχονταν από τον ακαδημαϊκό, το δικαστικό αλλά και το δικηγορικό χώρο. Αυτό φανερώνει αφενός μεν ότι το θέμα του συνεδρίου αγγίζει τους νομικούς, όποια κατεύθυνση κι αν έχουν επιλέξει να ακολουθήσουν, αφετέρου δε ότι τα μέλη του Δ.Σ. της Ένωσης αφουγκράζονται τις ανάγκες της εποχής μας.

Το θέμα του συνεδρίου : «Κτηματολόγιο, Χωροταξία, Περιβάλλον» είναι, ίσως, το πιο επίκαιρο και δυσεπίλυτο πρόβλημα που έχει να αντιμετωπίσει ο νέος δικηγόρος.

Το Κτηματολόγιο θα εφαρμοστεί σταδιακά σ' όλη τη χώρα και θα αποτελέσει το ρυθμιστικό παράγοντα της χωροταξικής αναδιάρθρωσής της. Στην πορεία της εφαρμογής του θεσμού του Κτηματολογίου ανέκυψαν ζητήματα περιβαλλοντικά που ανέδειξαν την ανάγκη ριζικών αλλαγών στους τομείς της χωροταξίας και του περιβάλλοντος. Οι αλλαγές αυτές άρχισαν σταδιακά να πραγματοποιούνται με ευνοϊκά για τον τόπο και το επίπεδο διαβίωσης αποτελέσματα. Ωστόσο, δημιούργησαν ένα νέο νομικό καθεστώς, εξαιτίας του οποίου οι νομικοί βρέθηκαν και συνεχίζουν να βρίσκονται αντιμέτωποι με πρωτοφανή προβλήματα, ιδιαίτερα γραφειοκρατικά, λόγω του ότι κανείς δεν είναι πλήρως ενημερωμένος για να τους διαφωτίσει.

Τα προβλήματα αυτά αποτέλεσαν τους βασικούς πυρήνες γύρω από τους οποίους κινήθηκαν οι ομιλητές προκειμένου να «ξεμπλέξουν το κουβάρι» του ζητήματος, δίνοντας ταυτόχρονα τη δική τους θεώρηση και προτείνοντας ευέλικτους τρόπους αντιμετώπισης.

Το γεγονός ότι οι ομιλητές διαχειρίστηκαν το θέμα του συνεδρίου ως μία πρακτική, νομική υπόθεση, προκάλεσε το ενδιαφέρον του κοινού και υπήρξε ισχυρό έρεισμα για την έκφραση των δικών του απόψεων και αποριών σχετικά με τις εισηγήσεις.

Κατά την προσωπική μου γνώμη, το 1ο Νομικό Συνέδριο της Ε.Α.Ν.Δ.Α. ήταν μία εξαιρετική ευκαιρία για τους ασκουμένους και τους νέους δικηγόρους που συμμετείχαν να διαφωτιστούν προκειμένου να είναι έτοιμοι να χειριστούν ένα ζήτημα σχετικό με το Κτηματολόγιο και την εν γένει ακίνητη ιδιοκτησία.

Βάνια Παπαδοπούλου
Ασκουμένη Δικηγόρος

(2006-2011) - Ο διαδικτυακός τόπος της Ένωσης Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών

Το Δ.Σ. της Ε.Α.Ν.Δ.Α. που προέκυψε από τις εκλογές του Δεκεμβρίου 2005 έλαβε απόφαση για τη δημιουργία ενός διαδικτυακού τόπου, αναθέτοντας την ευθύνη στον τότε Αντιπρόεδρο της Ένωσης. Μετά από κάποιες πρώτες προσπάθειες άλλων συναδέλφων, οι οποίες για διάφορους λόγους δεν τελεσφόρησαν, έτυχε να επικοινωνήσουμε με τον ως άνω μέσω κοινών γνωστών και, όταν μου πρότεινε να αναλάβω εγώ την κατασκευή και τη γενική διαχείριση του εν λόγω διαδικτυακού τόπου, δέχτηκα με πολλή χαρά, χωρίς βέβαια να μπορούσα να προβλέψω ακόμα ούτε εγώ ο ίδιος πόσο μακριά θα πήγαινε αυτή η προσπάθεια.

Η ιστοσελίδα της Ε.Α.Ν.Δ.Α. τέθηκε σε λειτουργία περί τα μέσα Οκτωβρίου 2006, χωρίς απολύτως κανένα οικονομικό κόστος για την Ένωση, καθώς βασίστηκε αποκλειστικά σε εθελοντική εργασία, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που προσφέρει το ελεύθερο λογισμικό. Δεδομένου, επίσης, ότι το τότε Δ.Σ. της Ε.Α.Ν.Δ.Α. δεν είχε τύχει να δώσει συγκεκριμένες οδηγίες για το τι ακριβώς θα ήθελε να περιέχει η ιστοσελίδα της Ένωσης, δημιουργήθηκαν τέτοιες συνθήκες ελευθερίας ώστε η δημιουργικότητα να υπερβεί τις προσδοκίες ακόμα και των ίδιων των δημιουργών.

Ειδικότερα, ένας διαδικτυακός τόπος ο οποίος καταρχήν προοριζόταν για την ανάρτηση των επίσημων ανακοινώσεων και των δελτίων τύπου της Ένωσης βρέθηκε ξαφνικά να διαθέτει α) ανακοινώσεις για κάθε ζήτημα που ενδιαφέρει τους νέους συναδέλφους (ανακοινώσεις Δ.Σ.Α., ανακοινώσεις δικαστηρίων, ανακοινώσεις για εκδηλώσεις και συνέδρια, προκηρύξεις για διαγωνισμούς και θέσεις εργασίας, ενημέρωση για τη νομική επικαιρότητα), β) μικρές αγγελίες για ασκούμενους και νέους δικηγόρους καθώς και για πωλήσεις, ενοικιάσεις και συστεγάσεις γραφείων, γ) οδηγούς και βοηθήματα για τους νέους συναδέλφους, δ) υποδείγματα δικογράφων για υποθέσεις σε πολιτικά, ποινικά και διοικητικά δικαστήρια καθώς και για διοικητικές προσφυγές, ε) αρθρογραφία και, ίσως το πιο σημαντικό, στ) δυνατότητες στα) εγγραφής των ενδιαφερομένων στην ιστοσελίδα, στβ) διαρκής ενημέρωσης μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων για όλες τις δραστηριότητες της Ένωσης και στγ) συμμετοχής σε διαδικτυακές συζητήσεις για κάθε ζήτημα που άπτεται της άσκησης, της δικηγορίας, της επιστήμης, των μεταπτυχιακών σπουδών, της πολιτικής επικαιρότητας αλλά και του ελεύθερου χρόνου.

Επιπλέον, περί τα τέλη Ιουλίου 2008, η Ένωση άρχισε να αποκτά ενεργό παρουσία και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς, με πρωτοβουλία των διαχειριστών της ιστοσελίδας, δημιουργήθηκε το group «Ε.Α.Ν.Δ.Α. - www.eanda.gr» (<http://www.facebook.com/group.php?gid=30245556954>), το οποίο πολύ σύντομα «αναγνωρίστηκε» από το τότε Δ.Σ. της Ε.Α.Ν.Δ.Α., που είχε προκύψει από τις εκλογές του Ιουνίου 2008, ως το «επίσημο» group της Ένωσης στο facebook. Μέσω του συγκεκριμένου group ενημερώνονται ήδη – σε διαρκή βάση – περισσότεροι από χίλιοι τριακόσιοι (1.300) ασκούμενοι και νέοι δικηγόροι.

Το νέο Δ.Σ. της Ε.Α.Ν.Δ.Α., το οποίο αναδείχθηκε από τις τελευταίες εκλογές του Ιουνίου 2010, ανέθεσε τον ανασχεδιασμό της ιστοσελίδας σε επαγγελματίες, ώστε να γίνει πιο σύγχρονη, πιο εύχρηστη και πιο λειτουργική. Ήδη, περί τα τέλη Νοεμβρίου 2010, ο νέος, ανανεωμένος διαδικτυακός τόπος της Ένωσης τέθηκε σε πιλοτική λειτουργία.

Σήμερα, η ιστοσελίδα της Ε.Α.Ν.Δ.Α. α) απαριθμεί περίπου πέντε χιλιάδες (5.000) μέλη, οι εγγραφές των οποίων επιβεβαιώνονται και ενεργοποιούνται μέσω ηλεκτρονικών διευθύνσεων, ξεπερνώντας κατά πολύ τόσο τις αρχικές μας προβλέψεις όσο και τα γεωγραφικά όρια της περιοχής των Αθηνών, β) δέχεται κατά μ.ό. περίπου χίλιους πεντακόσιους (1.500) διαφορετικούς επισκέπτες ημερησίως, έχοντας κατ' αυτόν τον τρόπο μετεξελιχθεί σε ένα πρότυπο διαδικτυακό portal για τους ασκούμενους και τους νέους δικηγόρους όλης της Ελλάδας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω και από εδώ α) όλα τα Δ.Σ. της Ε.Α.Ν.Δ.Α. από το 2005 μέχρι και σήμερα, για την εμπιστοσύνη τους προς το πρόσωπό μου όσον αφορά την κατασκευή και τη διαχείριση της ιστοσελίδας, β) το συνάδελφο και φίλο *Κλέαρχο Μαυριλάκο*, για την εξαιρετική συνεργασία μας στη διαχείριση της ιστοσελίδας από το φθινόπωρο του 2008 μέχρι και σήμερα, γ) το συνάδελφο και φίλο *Απόστολο Κουτσοιλέλο*, για την εξαιρετική συνεργασία μας στη διαχείριση της ιστοσελίδας από τα τέλη του 2007 μέχρι το φθινόπωρο του 2008, καθώς και δ) όλους τους *συναδέλφους, επισκέπτες και χρήστες* της ιστοσελίδας, για την υπομονή και την κατανόησή τους στις αδυναμίες μας αλλά και για την έμπρακτη και διαρκή συμβολή τους ώστε ο διαδικτυακός μας τόπος να γίνεται ολοένα και καλύτερος.

Αλέξανδρος Μαντζούτσος
Δικηγόρος, Διαχειριστής Ιστοσελίδας Ε.Α.Ν.Δ.Α.
almos888@gmail.com
<http://www.facebook.com/almos888>

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Εκλογές Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών 2011

Η 27^η και 28^η του μηνός Φεβρουαρίου 2011 ορίστηκαν ως οι ημέρες αρχαιρεσιών για την εκλογή Προέδρου και Διοικητικού Συμβουλίου του Δικηγορικού μας Συλλόγου. Σε περίπτωση επαναληπτικής ψηφοφορίας για την εκλογή Προέδρου η ψηφοφορία θα λάβει χώρα τις ημέρες Κυριακή και Τρίτη 6 και 8 Μαρτίου αντίστοιχα.

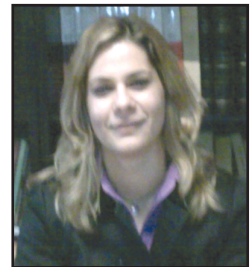
Το έργο του νέου Προέδρου και του νέου Διοικητικού Συμβουλίου δε θα είναι εύκολο, καθώς διανύουμε μία εποχή που -κατά κοινή ομολογία- το επάγγελμά μας στη χώρα μας βιώνει τη μεγαλύτερη κρίση στην πρόσφατη ιστορία. Δεν είναι μόνο οι αναμενόμενες μεταρρυθμίσεις της Κυβέρνησης που φαίνεται ότι θα συνεχίσουν να πλήττουν τον κλάδο μας, είναι και η γενικότερη απαξίωση της Δικαιοσύνης καθώς και η θεσμική υποβάθμιση του λειτουργημάτων μας .

Η Ένωση Ασκουμένων και Νέων Δικηγόρων Αθηνών (Ε.Α.Ν.Δ.Α) δεν μπορεί και δε θέλει να μείνει απαθής στις εξελίξεις. Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι ίσως είναι η τελευταία μας ευκαιρία να διεκδικήσουμε ένα ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση του μέλλοντος μας. Άλλωστε, εμείς είμαστε αυτοί που θα υποστούμε πρώτοι τα δεινά των νέων μεταρρυθμίσεων κι αυτοί που βιώνουμε καθημερινά στο "πετσί μας" τα κακώς κείμενα της δικηγορίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης μας πραγματοποίησε συνάντηση με τον υποψήφιο Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου με το συνδυασμό "Ωρα των Δικηγόρων", Μιχάλη Ζαφειρόπουλο, και τον υποψήφιο σύμβουλο του Δικηγορικού Συλλόγου με τον ως άνω συνδυασμό και πρώην Πρόεδρο της Ένωσής μας, Νίκο Κουτκιά, κατόπιν δικής τους πρωτοβουλίας. Κατά την παρουσίαση του προγράμματος τους και των θέσεων τους, άκουσαν τα προβλήματα που τους εκθέσαμε και τις προτάσεις μας.

Η κατάσταση που βιώνουμε όλοι είναι κρίσιμη, αλλά η Ένωση μας δίνει μάχη, προκειμένου να αποκτήσει κι αυτή λόγο στη διαμόρφωση των εξελίξεων και κατά συνέπεια να προασπίσει τα συμφέροντα των ασκουμένων και νέων Δικηγόρων.

Κυριακή Σταμαδιάνου
Δικηγόρος, Μέλος Δ.Σ. Ε.Α.Ν. Δ.Α

Η Τουριστική Ανάπτυξη ως μέσο εξόδου από την Οικονομική Κρίση

Η διεθνής οικονομική κρίση που πλήττει τον πλανήτη ήταν αδύνατο να μην επηρεάσει και την οικονομία της δικής μας χώρας. Ως απόρροια αυτής, η μείωση ρευστότητας που παρατηρείται δεν θα μπορούσε να αφήσει ανέγγιχτο τον τουρισμό ο οποίος στην Ελλάδα μαζί με τον κατασκευαστικό κλάδο και τη ναυτιλία αποτελούν τους πυλώνες της οικονομίας, καθώς δεν συνιστά ο κλάδος του τουρισμού μία ξεκομμένη και αυτόνομη κοινωνική δραστηριότητα, αλλά μαζί με τους άλλους τομείς αποτελεί ένα ενιαίο παραγωγικό σύμπλεγμα, αποτελώντας κινητήρια δύναμη για την οικονομία μας. Σε αντίθεση με τη διεθνή οικονομική κρίση που πυροδοτήθηκε το 2007, ο ελληνικός τουρισμός έχει εισέλθει σε περίοδο κρίσης ήδη από τη δεκαετία του 1990.

Οι λόγοι της κρίσης αυτής ποικίλουν, οφείλονται όμως κυρίως στην υπερπροσφορά των τουριστικών καταλυμάτων. Το βάρος της τουριστικής ανάπτυξης έπεσε κυρίως στην ποσότητα σε βάρος της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να φτάσουμε στο σημείο ο ελληνικός τουρισμός σταδιακά να απολέσει την ανταγωνιστικότητά του από άποψη σχέσης αξίας-τιμής. Ο ελληνικός τουρισμός βασίστηκε στην προσφορά συγκεκριμένου μοντέλου, αυτού των 4S (Sun, Sand, Sea and Sex). Όμως ήλιος και θάλασσα υπάρχουν σε αφθονία και σε άλλες περιοχές, ειδικά της Μεσογείου. Δεν είναι τυχαία άλλωστε η κατακόρυφη αύξηση του τουρισμού στη γειτονική Τουρκία, όπου οι τιμές βρίσκονται σε εξαιρετικά χαμηλότερες τιμές συγκριτικά με τη δική μας χώρα. Το μοντέλο όμως των 4S μοιάζει να έχει κορεστεί, καθώς δεν υποστηρίζεται από την κεντρική διοίκηση του κράτους, ούτε έχει προβλεφθεί η ύπαρξη αποκεντρωμένων αυτόνομων τουριστικών οργανισμών, πράγμα που επιδεικνύει έλλειψη πολιτικής ευαισθησίας του κράτους για τον τουριστικό τομέα.

Εξάλλου, η συρρίκνωση του εισοδήματος που παρατηρείται παγκοσμίως αποτελεί συνέπεια της διεθνούς οικονομικής κρίσης και δυστυχώς για τον τουριστικό κλάδο της χώρας μας οι κύριοι πελάτες της Ελλάδας προέρχονται στην πλειοψηφία τους από περιοχές που βρίσκονται στο επίκεντρο της οικονομικής κρίσης (Βρετανία, Γαλλία, Γερμανία αλλά και Ελλάδα). Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να οδηγηθούμε τόσο σε μείωση της τουριστικής δαπάνης όσο και σε μείωση του αριθμού των τουριστών με ταυτόχρονη συρρίκνωση της τουριστικής περιόδου αλλά και του επιπέδου (οικονομικού, κοινωνικού, κλπ.) των τουριστών που προσελκύει η χώρα μας.

Για την ανάκαμψη του τουρισμού αλλά και της οικονομίας εν γένει της χώρας μας είναι απαραίτητο τα κόμματα της χώρας να εκπονήσουν ένα στρατηγικό πλάνο με σκοπό την ενιαία ρύθμιση και λειτουργία του τουριστικού κλάδου της Ελλάδας, επενδύοντας σε μια πιο σύνθετη και ποιοτικά αναβαθμισμένη τουριστική προσφορά που θα απευθύνεται σε υψηλού επιπέδου πελάτες για δώδεκα μήνες τον χρόνο.

Βασική προϋπόθεση αποτελεί η πρόταξη της ποιότητας έναντι της ποσότητας με βαρύνουσα σημασία στο επίπεδο των ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων αλλά και των υποδομών προσβασιμότητας (π.χ. κατασκευή μαρίνων για προσάραξη ιδιωτικών σκαφών). Έτσι θα βοηθηθεί η προσέλκυση αναλόγου επιπέδου τουριστών καθιστώντας την Ελλάδα ελκυστικό προορισμό για τουρισμό και θα αναβαθμίσει ταυτόχρονα διάφορες περιοχές της χώρας προσελκύοντας και επενδύσεις διαφορετικών κλάδων, όπως του κατασκευαστικού, συνεισφέροντας και σε άλλους τομείς της οικονομίας (π.χ. αύξηση θέσεων εργασίας κ.τ.λ.). Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί και στο ζήτημα της εκπαίδευσης και κατάρτισης του προσωπικού των τουριστικών επιχειρήσεων, τομέας που χρήζει επιειγόντως αναδιάρθρωσης.

Τέλος, εξαιρετικής σημασίας, είναι η ανάδειξη και η προστασία του περιβάλλοντος και του πολιτισμού της χώρας μας. Τα στοιχεία αυτά είναι που συνθέτουν τη μοναδικότητά της, η οποία πρέπει να αποτελέσει λόγο προτίμησης και πόλο έλξης για τους τουρίστες έναντι άλλων προορισμών. Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μέσω της προώθησης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως για παράδειγμα ο οικολογικός τουρισμός, ο οποίος μπορεί εύκολα να αναπτυχθεί σε μια χώρα με τόσο πλούσιο και ποικίλο φυσικό περιβάλλον όπως η Ελλάδα.

Πιθανώς, στο τρίπτυχο κρίση-ύφεση-ανάπτυξη να μην έρχεται απαραίτητα τρίτη η ανάπτυξη αλλά να μπορεί να αποτελέσει τον τρόπο εξόδου από τις δύο πρώτες και τον κινητήριο μοχλό ανάκαμψης της οικονομίας. Η στήριξη, επομένως, ενός βασικού πυλώνα της οικονομίας και η επένδυση σε αυτόν όχι με τυχαίο ή ανοργάνωτο τρόπο, αλλά μέσα από οργανωμένα και βιώσιμη αντιμετώπιση με το βάρος τοποθετημένο στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, να αποτελεί την απάντηση στον τρόπο εξόδου της Ελλάδας από την κρίση, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα στέρεο έδαφος για την οικοδόμηση μιας σταθερής οικονομίας που θα τιμά και θα σέβεται την πολιτιστική μοναδικότητα της χώρας μας.

Δημήτρης Κούμενος
Πτυχιούχος Νομικής Σχολής Αθηνών
Ασκούμενος Δικηγόρος

Το Αιγαίο ως αρχιπέλαγος και η ΑΟΖ

Οι σχέσεις των δύο χωρών Ελλάδος & Τουρκίας διακρίνονται από μια συνεχή αμφισβήτηση των ελληνικών δικαίων από την πλευρά της γείτονος. Κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδος στον υποθαλάσσιο και εναέριο χώρο αυτής αποτέλεσαν μήλον της έριδος μεταξύ των δύο γειτονικών χωρών και διαρκή θρυαλλίδα των συνεχώς μεταβαλλόμενων σχέσεων τους. Μόνιμη σταθερά αυτής της συνεχούς εξωπολεμικής αντιπαράθεσης είναι αφενός οι αστήρικτες νομικά προκλήσεις της γείτονος –όπως ευκρινώς θα διατυπωθεί παρακάτω–, αφετέρου η συνεχής εμμονή της Ελλάδος στις διεθνείς συνθήκες & στη διεθνή σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας (1982) και ως αποτέλεσμα αυτών ένας αέναος ανταγωνισμός των εξοπλισμών μεταξύ των δύο ‘άσπονδων’ συμμάχων του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO). Όπως ανεφέρθη παραπάνω η κρίση που σοβεί μεταξύ

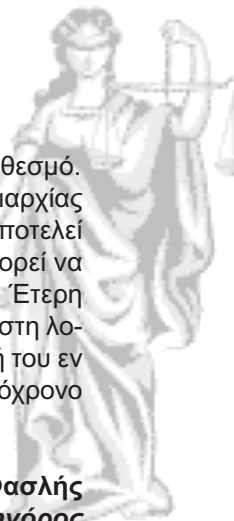
των δύο χωρών εδράζεται σε συνεχιζόμενες λεκτικές (γκρίζες ζώνες στο Αιγαίο , casus belli) ή de facto παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου (παράνομες υπερπτήσεις στον ελληνικό εναέριο χώρο-FIR Αθηνών και διέλευση τουρκικών πλοίων στα ελληνικά χωρικά ύδατα χωρίς αβλαβή διέλευση) από πλευράς της Τουρκίας.

Η ιστορία ξεκινάει κάπου στο 1973 όταν η τουρκική κυβέρνηση παραχώρησε άδεια διεξαγωγής ερευνών για πετρέλαιο σε υποθαλάσσιες περιοχές κοντά σε ελληνικά νησιά. Το 1974 & το 1976 πραγματοποιήθηκαν έρευνες στο Αιγαίο από τουρκικό ωκεανογραφικό σκάφος. Η Ελλάδα αντέδρασε, θεώρησε τη διαμάχη νομική και ζήτησε την προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο. Το ζήτημα περιπλέκεται από το γεγονός ότι η Τουρκία δεν έχει κυρώσει ούτε τη Διεθνή Συνθήκη για την Υφαλοκρηπίδα του 1958 ούτε τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας του 1982, οι οποίες ορίζουν την υφαλοκρηπίδα και τρόπους οριοθέτησής της. Το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης πάντως έχει δεχτεί ότι τα δικαιώματα του παράκτιου κράτους στην υφαλοκρηπίδα αποτελούν διεθνές εθιμικό δίκαιο και τα άρθρα 1-3 της Συνθήκης του 1958 ισχύουν για όλα τα κράτη, ανεξάρτητα από το αν την έχουν κυρώσει. Συνεπώς οι αιτιάσεις της Τουρκίας περί υφαλοκρηπίδας της Ανατολίας στην οποία ανήκουν ελληνικά νησιά του Αιγαίου πελάγους κρίνονται νομικά ασταθείς και αβάσιμες. Επιπλέον, όπως σαφώς προβλέπεται από το Διεθνές Δίκαιο και τη σχετική νομολογία (Σύμβαση της Γενεύης 1958, Σύμβαση 1982 Η.Ε. για το Δίκαιο της Θάλασσας, Απόφαση Διεθνούς Δικαστηρίου για την οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας της Βόρειας Θάλασσας 1969) τα νησιά έχουν πλήρη δικαιώματα υφαλοκρηπίδας, παρά τους περί του αντιθέτου νομικά αβάσιμους ισχυρισμούς της Τουρκίας για ‘έλξη’ τους από την υφαλοκρηπίδα της Ανατολίας. Φανερώνει δε, η συνολική στάση της γείτονος ότι πίσω από την επιθυμητή -για αυτήν- οικονομική συνεκμετάλλευση και άρα πολιτική συγκυριαρχία στο Αιγαίο κρύβεται η πολλή πιθανή ύπαρξη κοιτασμάτων πετρελαίου στο

υπέδαφος του βυθού αυτού, το οποίο αποτελεί φυσικό συστατικό της υφαλοκρηπίδας.

Η υφαλοκρηπίδα ωστόσο αποτελεί κατά κοινή ομολογία μη νομικό αλλά γεωλογικό θεσμό. Αντιθέτως η Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη –ορισθείσα διεθνώς ως η οικονομική ζώνη κυριαρχίας του παράκτιου κράτους 200 ναυτικά μίλια από τις γραμμές βάσης της αιγιαλίτιδας ζώνης- αποτελεί έναν αρχικά εθιμικό και ύστερα τυπικό θεσμό του διεθνούς δικαίου της θάλασσας που μπορεί να αποτελέσει την ουσιαστική διέξοδο της χώρας από το εν μέρει διπλωματικό της αδιέξοδο. Έτερη επίσης λύση αποτελεί η κατοχύρωση της χώρας μας ως αρχιπελαγικού κράτους (άρθρο 7) στη λογική των ευθειών γραμμών βάσεως, δεδομένο που θα οδηγούσε στην οριστική απεμπλοκή του εν λόγω ζητήματος. Θα κατοχυρωθεί συνεπώς το Αιγαίο ως κλειστή ελληνική θάλασσα με ταυτόχρονο de jure αποκλεισμό της Τουρκίας από την αξιοποίηση των φυσικών πόρων αυτού.

Χρήστος Φασλής
Δικηγόρος
Faslis.wordpress.com

"Στο όνομα του Ελληνικού Λαού" (Η πολιτική διάσταση της Δικαιοσύνης)

Είναι διαδεδομένη η αντίληψη ότι η εύρυθμη λειτουργία των θεσμών προϋποθέτει την ύπαρξη στεγανών μεταξύ δικαιοσύνης και η πολιτικής. Τόσο οι πολιτικές αποφάσεις θα πρέπει να μην αναιρούνται από τις αποφάσεις τις δικαιοσύνης όσο και η ίδια η δικαιοσύνη θα πρέπει να απέχει αποφάσεων με πολιτικές σκοπιμότητες κατά την άσκηση των εξουσιών της.

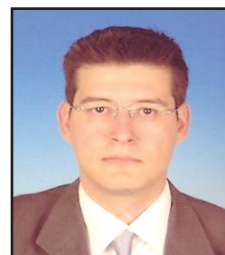
Ένα τέτοιο μοντέλο σχέσεων, έχει την αξία του ως θεωρητικό κατασκευάσμα, διαχρονικά όμως η ιστορία έχει αποδείξει ότι σε οριακές καταστάσεις είναι ανέφικτη η απονομή δικαιοσύνης από μια «απολιτική» δικαιοσύνη. Η δικαιοσύνη κατά την άποψή μου δεν είναι παρά μια εκδήλωση της κρατικής εξουσίας, όχι μια διακριτή και αυτόνομη εξουσία, και ως εκ τούτου, πολιτική εξουσία.

Την πρώτη ένδειξη πολιτικότητας της δικαιοσύνης θα την εξάγω από ένα τυπικό στοιχείο κατά την απονομή της, την επίκληση της πηγής εξουσίας της δικαιοσύνης: **«Στο όνομα του Ελληνικού Λαού»**. Αυτή η ανάγκη επίκλησης της πηγής εξουσίας της δικαιοσύνης δεν είναι τυχαία, αλλά μια διαρκής υπενθύμιση στον δικαστή ότι αποφασίζει «στο όνομα του Ελληνικού Λαού», δηλαδή ως αντιπρόσωπος αυτού. Φυσικά αφ' ής στιγμής δεν ετέθη στην δοκιμασία της λαϊκής επιλογής, αλλά στην κρίση επιστημονικής επιτροπής για την επάρκειά του, το αίσθημα ευθύνης απέναντι στον εντολέα αμβλύνεται. Την αίσθηση της αντιπροσώπευσης ενός Λαού από το έδρανο, την αντικαθιστά σταδιακά η αναζήτηση της επιστημονικής αυθεντίας. Για παράδειγμα, ο αστικός κώδικας, από μέσο αναπαραγωγής της οριθίου iuris μιας κοινωνίας στο θεσμικό πλαίσιο που κινείται ο δικαστής, μετατρέπεται σταδιακά σε αυτόνομο από την κοινωνία δόγμα, που εκσυγχρονίζεται μόνο κατόπιν νομοθετικής παρεμβάσεως.

Φυσικά τα επιχειρήματα του αντιλόγου δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητα. Η λαϊκή βούληση, εκφράζεται διά του νομοθέτη σε νομοθετήματα, και για αυτό ο δικαστής καλείται να εφαρμόσει τα νομοθετήματα αυτά ως έχουν, ως αυθεντική έκφραση της κοινής πηγής εξουσίας του δικαστή και του νομοθέτη: της λαϊκής κυριαρχίας.

Από αυτό το σημείο και ύστερα όμως ξεκινούν τα αναπάντητα ερωτήματα, των οποίων η απάντηση μόνο φιλοσοφικά μπορεί να αναζητηθεί.

Ποιο είναι το καθήκον του δικαστή όταν ο νόμος τον οποίον καλείται να εφαρμόσει, δεν συνάδει

με την πηγή της δικής του εξουσίας; Και θα είμαι σαφής ως προς το παράδειγμα. Όταν μια κοινωνία είναι διψασμένη για κάθαρση, έχει εξουσία ο δικαστής να την αποτρέψει επικαλούμενος νομικές παραμέτρους όπως η παραγραφή; Δεν θεωρώ ότι από μόνη της η προσήλωση στο γράμμα του νόμου είναι ικανή να δικαιολογήσει την απόκλιση από το κοινό περί δικαίου αίσθημα, όταν αυτό είναι διαμορφωμένο σε σαφές αίτημα. Φυσικά δεν μπορώ να ισχυριστώ ότι θα πρέπει ο δικαστής να διαγιγνώσκει κανόνες δικαίου από την ύπαρξη και μόνο μιας νεφελώδους vox populi. **Ο νομοθέτης θα έπρεπε να το είχε ήδη κάνει.** Μπροστά όμως σε αυτή την διάσταση μεταξύ νομοθέτη και vox populi, το δίλημμα γίνεται ηθικό και πολιτικό. Κάθε επιλογή θα έχει τις συνέπειές και τον πολιτικό αντίκτυπο της: Η μεν πρόκριση του γράμματος του νόμου έναντι της φωνής της κοινωνίας, θα οδηγήσει σε απαξίωση της δικαιοσύνης και αναζήτηση υποκατάστατων αυτής, η δε πρόκριση της μη θεσπισμένης λαϊκής βούλησης, θα οδηγήσει σε θεσμική ίσως εκτροπή με επώδυνες ίσως συνέπειες για τον κρίνοντα... Φυσικά δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις, ειδικά στην περιβαλλοντολογική νομολογία όπου η vox populi εμπεδώθηκε όχι ευθέως, αλλά με την χρήση ερμηνευτικών εργαλείων, τα οποία αναίμακτα, αναιρούσαν σιωπηρώς την νομοθετική βούληση στα πλαίσια εφαρμογής μια ανώτερης βούλησης, αυτής του συντακτικού νομοθέτη. Αυτή όμως η ευχέρεια δεν μπορεί να βρει πεδίο εφαρμογής παντού.

Η ανάδειξη του παραπάνω διλήμματος φέρνει στο φώς και την **πολιτικότητα** της θέσης του δικαστή όταν κρίνει ζητήματα μερικώς ή ολικώς αρρυθμιστά από τον νομοθέτη, στα οποία τα ερμηνευτικά εργαλεία δεν επαρκούν για την πλήρωση του κενού, που ηθελημένα ίσως δημιουργήθηκε. Αναφέρομαι σε περιπτώσεις όπου πέραν των νομικών κενών υφίστανται και **νομοπολιτικά κενά**, δηλαδή πλήρης έλλειψη εκπεφρασμένης νομοθετικής βούλησης, ή σαφείς αντιθέσεις του γράμματος του νόμου με το κοινό περί δικαίου αίσθημα.

Παρά την ύπαρξη αυτών των κενών, δεδομένης της απαγόρευσης της αρνησιδικίας, μια κάποια απόφαση θα ληφθεί. Αυτή ακριβώς η απόφαση δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί και ως **πολιτική απόφαση**, αφού, είτε παίρνει θέση στην διένεξη μεταξύ νομοθέτη και opinio iuris, είτε ρυθμίζει μια περίπτωση που ο ίδιος ο νομοθέτης δεν θέλησε, **σκοπίμως**, να ρυθμίσει.

Αντί επιλόγου, και εν είδει αφορισμού, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι μπροστά σε προβληματικές ή ασαφείς νομοθετικές ρυθμίσεις, ο δικαστής ex officio, λόγω απαγόρευσης της αρνησιδικίας, ανάγεται σε πολιτικό με τήβεννο, και κρίνεται ως τέτοιος τελικά.

Χρήστος Κλειώσης
Δικηγόρος

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ Κος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗΣ

1η Ερώτηση

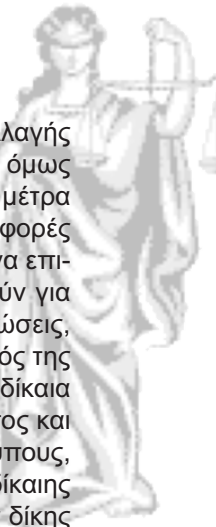
Γιώργος Σταμαδιάνος:

Δεδομένου ότι έχετε πολύπλευρη εικόνα της ελληνικής δικαιοσύνης, αφού έχετε υπηρετήσει στα πολιτικά δικαστήρια, πριν την ένταξή σας στο Ελεγκτικό Συνέδριο και από την πολύχρονη εμπειρία σας, σε ποια κατεύθυνση πιστεύετε ότι πρέπει να κινηθούν ενδεχόμενα μέτρα για τη βελτίωση απονομής της δικαιοσύνης στη χώρα μας;

Ιωάννης Καραβοκύρης:

Απάντηση

Τα τελευταία χρόνια έχουν ληφθεί αρκετά μέτρα για την βελτίωση της απονομής της δικαιοσύ-

νης όπως ο περιορισμός των αναβολών στις ποινικές δίκες, ο θεσμός της ποινικής συνδιαλλαγής και συμβιβασμού, η πάταξη του οικονομικού εγκλήματος, της φοροδιαφυγής κ.ά. Πιστεύω όμως ότι προς την κατεύθυνση αυτή στη χώρα μας θα μπορούσαν να ληφθούν και επιπρόσθετα μέτρα όπως I. α) Να αποποινικοποιηθούν πολλές υποθέσεις που στην ουσία τους είναι αστικές διαφορές ή διοικητικές παραβάσεις, β) να ιδρυθεί δικαστική αστυνομία στις μεγάλες εισαγγελίες, για να επιταχυνθεί η διαδικασία της προανάκρισης και της κύριας ανάκρισης οι οποίες καθυστερούν για πολλά χρόνια, γ) να ενισχυθούν ουσιαστικά οι εναλλακτικές ποινές (π.χ. διοικητικές κυρώσεις, αφαίρεση αδείας άσκησης επαγγέλματος, καταστήματος κλπ.) και να αναθεωρηθεί ο θεσμός της προσωρινής κράτησης, ώστε να μην θεωρείται ως προκαταβολή ποινής. II. Απαιτείται μια δίκαια εξισορρόπηση ανάμεσα στις αντίρροπες ανάγκες της ποιότητας του δικονομικού συστήματος και της ταχείας απονομής της δικαιοσύνης, χωρίς φορμαλισμούς και αυστηρούς δικονομικούς τύπους, υπό την προϋπόθεση να μην παραβιάζονται οι συνταγματικές εγγυήσεις και οι αρχές της δίκαιης δίκης. Είναι λοιπόν επιτακτική ανάγκη να αναζητηθεί ένα μοντέλο πολιτικής και διοικητικής δίκης που θα είναι σε θέση να εξοπλίζει τους διαδίκους με γρήγορη, δραστηκή και σωστή δικαστική προστασία. Προς την κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε να βοηθήσει αποτελεσματικά η απλούστευση των διαδικασιών, η ηλεκτρονική κατάθεση και επίδοση των δικογράφων, η δυνατότητα εναλλακτικών μορφών επίλυσης των διαφορών και ιδίως η διαμεσολάβηση με τη συμμετοχή δικαστικού λειτουργού και την παρουσία δικηγόρων, η αναβάθμιση των ενόρκων βεβαιώσεων, η εισαγωγή μηχανισμού φιλτραρίσματος των υποθέσεων με την υιοθέτηση φραγμών και ιδιαίτερα στα ανώτατα δικαστήρια, ώστε να περιοριστεί η καταχρηστική άσκηση δικονομικών δικαιωμάτων, με προφανώς αβάσιμες προσφυγές, αγωγές ή ένδικα μέσα ή με υποθέσεις ήσσονος σημασίας κ.λπ. που δημιουργούν υπερφόρτωση των πινακίων των δικαστηρίων. III. Να γίνει ορθολογική - χωροταξική κατανομή των δικαστηρίων (μια μορφή Καλλικράτη στο χώρο της δικαιοσύνης) γιατί η ίδρυσή τους έχει γίνει με κριτήρια του περασμένου αιώνα. Κατανοεί κανείς τις τοπικές αντιδράσεις για τη διατήρηση στον τόπο του ενός δικαστηρίου. Ωστόσο η διεθνής εμπειρία έχει αναδείξει ότι επιβάλλεται η κατάργηση των μικρών ή μικρομεσαίων χωρίς απασχόληση δικαστηρίων ή η μετατροπή τους σε μεταβατική έδρα και η αποσυμφόρηση των μεγάλων υπεργιγαντωμένων δικαστηρίων (Αθηνών, Θεσσαλονίκης κλπ. ώστε να γίνουν λειτουργικά και αποτελεσματικά με βάση τις σύγχρονες συνθήκες.

2η Ερώτηση:

Γιώργος Σταμαδιάνος:

Κατά την περίοδο 1994-1996 διατελέσατε Προϊστάμενος του Πρωτοδικείου Αθηνών. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα διαχρονικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το Πρωτοδικείο;

Ιωάννης Καραβοκύρης:

Απάντηση

I. Το Πρωτοδικείο Αθηνών, επί των ημερών μου που υπηρέτησα ως Πρόεδρος της διοίκησής του (1994-1996) είχε 400 Δικαστές, 800 υπαλλήλους και εξέδιδε 120.000 περίπου πολιτικές και 250.000 περίπου ποινικές αποφάσεις το χρόνο. Ήταν η μεγαλύτερη υπηρεσία του Ελληνικού Δημοσίου, το μεγαλύτερο Δικαστήριο της χώρας αλλά και της Ευρώπης και με τη δομή του αυτή η οποία εξακολουθεί να είναι η ίδια μέχρι σήμερα καλύπτει περισσότερο από τη μισή δικαστηριακή κίνηση των δικαστηρίων του πρώτου βαθμού της χώρας. Ο υδροκεφαλισμός όμως αυτός δημιουργεί τεράστια προβλήματα δυσλειτουργίας, γεγονός που είχαμε από τότε επισημάνει, ώστε με τη λειτουργία άλλων τριών ή τεσσάρων Πρωτοδικείων στο λεκανοπέδιο της Αττικής να επιτευχθεί η εύρυθμη λειτουργία του. Μάλιστα είχε εκδοθεί και προεδρικό διάταγμα, για την ίδρυση Πρωτοδικείων Ανατολικής και Δυτικής Αττικής το οποίο όμως ουδέποτε τέθηκε σε ισχύ.

II. Στο Πρωτοδικείο Αθηνών και γενικά στα πρωτοβάθμια δικαστήρια δοκιμάζεται η αντοχή του μηχανισμού απονομής της δικαιοσύνης, καθώς ο αυξανόμενος αριθμός υποθέσεων (αστικών και ποινικών) επιβαρύνει δραματικά την απασχόληση των Δικαστηρίων αυτών. Η ανάγκη για επιτάχυνση απονομής της δικαιοσύνης όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και στο διεθνή χώρο είναι τόσο επιτακτική ώστε όπως προσφυώς παρατηρήθηκε η χρονική διάσταση προσλαμβάνει πλέον ποιοτική χροιά. Προς την κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε κανείς να προτείνει τη διεύρυνση της καθ' ύλην αρμοδιότητας του Μονομελούς Πρωτοδικείου σε βάρος του Πολυμελούς καθώς επίσης και του Μον. Πλημ/κείου σε βάρος του Τριμελούς και της ίδρυσης Μονομελών Εφετείων σε απλές υποθέ-

σεις, την απαλλαγή του δικονομικού μας συστήματος από χρονοβόρες διαδικασίες που ευνοούν καθυστερήσεις απονομής της δικαιοσύνης όπως το δίκαιο της αναγκαστικής εκτέλεσης των πιστωτικών τίτλων κλπ. Επίσης θα πρέπει να εισαχθούν στο δικαϊκό μας σύστημα επιτυχημένοι θεσμοί που ισχύουν σε άλλες χώρες (Γερμανία κλπ.) που εξυπηρετούν την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης όπως π.χ. της δυνατότητας των διαδίκων να δηλώνουν στον Δικαστή αν το επιθυμούν να εκδίδεται απόφαση χωρίς νομικές αιτιολογίες ή της άσκησης δικαστικών καθηκόντων σε απλές υποθέσεις (δημοσίευση διαθήκης, έκδοση διαταγής πληρωμής) από δικαστικούς γραμματείς που είναι πτυχιούχοι της Νομικής ή Πανεπιστημιακής Σχολής.

3η Ερώτηση:

Γιώργος Σταμαδιάνος:

Ειδικά για δικονομικές διατάξεις που διέπουν τη δικαιοδοτική λειτουργία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, θεωρείται ότι πρέπει να υπάρξει τροποποίηση της κείμενης νομοθεσίας;

Ιωάννης Καραβοκύρης:

Απάντηση

Το Π.Δ. 1225/1981 που αναφέρεται στις δικονομικές διατάξεις που διέπουν την λειτουργία του Ελεγκτικού Συνεδρίου όσο και το Π.Δ. 774/1980 που αναφέρεται στον Οργανισμό του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παρά τις κατά καιρούς τροποποιήσεις θεωρώ ότι δεν εξυπηρετούν τις σύγχρονες ανάγκες και επιβάλλεται ο εκσυγχρονισμός τους, αφού σήμερα όπως και στους άλλους τομείς της δικαιοσύνης, και στο Ελεγκτικό Συνέδριο, υπάρχουν καθυστερήσεις στην απονομή της, που έχουν προσλάβει ανεξέλεγκτες καταστάσεις. Οι σημαντικότερες αιτίες της καθυστέρησης οφείλονται στην κακή λειτουργία της δημόσιας διοίκησης που δημιουργεί μεγάλο αριθμό υποθέσεων ή από την αλόγιστη άσκηση ενδίκων μέσων από το Δημόσιο ή τα Ν.Π.Δ.Δ. Από ότι γνωρίζω ήδη έχει συσταθεί στο Υπουργείο Δικαιοσύνης νομοπαρασκευαστική Επιτροπή για να εναρμονίσει αφ' ενός τη δικονομία μας με τις πρόσφατες ρυθμίσεις που έγιναν για την επιτάχυνση της διοικητικής δίκης στο ΣτΕ. Ιδίως ως προς τα ζητήματα που αφορούν θέματα μείζονος σπουδαιότητας, με τις ρυθμίσεις περί πρότυπης δίκης κ.ά. και γενικά τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας περί Ελεγκτικού Συνεδρίου ώστε σε λίγο χρόνο πιστεύουμε ότι η δικονομία μας θα βρίσκεται σε θέση να αντιμετωπίζει με επάρκεια το πρόβλημα της αποσυμφόρησης των πινακίων, που παρουσιάζεται κυρίως στα συνταξιοδοτικά τμήματα, όπου υπάρχουν χιλιάδες υποθέσεις συνταξιούχων στρατιωτικών ή και πολιτικών παρομοίου περιεχομένου, ώστε να εκδικάζονται σε συντομότερο χρόνο.

4η Ερώτηση:

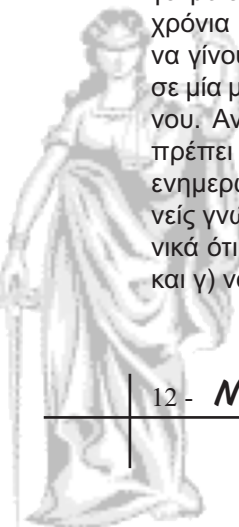
Γιώργος Σταμαδιάνος:

Δεδομένου του μεγάλου αριθμού των δικηγόρων με ό,τι αυτό συνεπάγεται στο πεδίο συνθηκών εργασίας κυρίως των νέων δικηγόρων, που βρίσκονται σε ασθενέστερη θέση, πολλοί σκέφτονται να εγκαταλείψουν το χώρο και να δώσουν εξετάσεις, προκειμένου να γίνουν δικαστικοί λειτουργοί. Τι έχετε να πείτε σ'αυτούς;

Ιωάννης Καραβοκύρης:

Απάντηση

Όπως είναι γνωστό στο δικηγορικό επάγγελμα παρατηρείται ένας υπερπληθωρισμός με αποτέλεσμα να δυσχεραίνονται οι συνθήκες άσκησης το επαγγέλματος ακόμη περισσότερο στις ημέρες μας λόγω και της οικονομικής κρίσης που επικρατεί στη χώρα μας, η οποία πλήττει γενικά τα ελεύθερα επαγγέλματα κυρίως όμως τους νέους δικηγόρους. Παρόλα όμως αυτά το Δικηγορικό επάγγελμα είναι ελκυστικό, γιατί έχει πολλές δυνατότητες, αφού η οικονομική κρίση θα περάσει σε λίγα χρόνια και με την πάροδο του χρόνου θα αποκτήσουν την αναγκαία εμπειρία και γνώσεις, ώστε να γίνουν γνωστές οι επαγγελματικές τους ικανότητες και η προσωπικότητά τους, δεδομένου ότι σε μία μεγάλη πόλη όπως η Αθήνα για να γίνουν όλα αυτά γνωστά χρειάζεται κάποια πίστωση χρόνου. Αν όμως παρά ταύτα επιθυμούν να δώσουν εξετάσεις για να γίνουν δικαστικοί λειτουργοί, θα πρέπει απαραίτητα να έχουν στις αποσκευές τους ορισμένα εφόδια όπως α) να είναι επιμελείς, να ενημερώνονται συνεχώς πάνω στα νέα ρεύματα της επιστήμης και να μην παραμένουν με αδρανείς γνώσεις, β) να πιστεύουν στην αρχή της επιείκειας που πρώτος δίδαξε ο Αριστοτέλης και γενικά ότι η δικαιοσύνη πρέπει να έχει ανθρώπινο πρόσωπο γιατί κρίνει διαφορές των ανθρώπων και γ) να πιστεύουν στις αρχές της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και να έχουν ως πρότυπό τους

τους Δικαστές Τερισέτη και Πολυτιώδη.

5η Ερώτηση:

Γιώργος Σταμαδιάνος:

Θεωρείτε επαρκή και προς τη σωστή κατεύθυνση τη νομοθετική ρύθμιση για την ανάδειξη ηγεσίας των Ανωτάτων Δικαστηρίων της χώρας;

Ιωάννης Καραβοκύρης:

Απάντηση

Κατ' αρχήν ο τρόπος επιλογής της ηγεσίας της δικαιοσύνης ορίζεται από το Σύνταγμα και επομένως για κάθε μεταβολή απαιτείται συνταγματική αναθεώρηση. Η πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση που κατοχυρώνει την συμμετοχή της Βουλής στη διαδικασία επιλογής της ηγεσίας της δικαιοσύνης δεν ακυρώνει την συνταγματική αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου. Η διαδικασία αυτή ενισχύει την προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία του Δικαστή, αφού κριτήριο για την επιλογή του είναι η εκτίμηση του συνόλου της προσωπικότητας και της επαγγελματικής του διαδρομής από διακομματική επιτροπή της Βουλής και όχι η κομματική εύνοια. Έτσι θα υπάρξει ένα είδος αυτοδέσμευσης του Υπ. Συμβουλίου και περιορισμός τυχόν αυθαιρεσιών της εκάστοτε Κυβέρνησης.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ

Μια εισαγωγή στο σύνδρομο γονικής αποξένωσης και στην αναγκαιότητα ρητής αναγνώρισής του από τη νομολογία στα πλαίσια της οικογενειακής δίκης

Όπως γίνεται γενικότερα δεκτό¹, η διάσπαση της έγγαμης συμβίωσης των γονέων - η οποία έχει ως επακόλουθο και τη διάσπαση της οικογενειακής συνοχής - κλονίζει σοβαρά την ψυχική υγεία κάθε παιδιού και, ως εκ τούτου, απαιτείται η προσαρμογή του στα νέα οικογενειακά δεδομένα, διαδικασία στην οποία καλούνται πολύ συχνά να συμβάλλουν τα πολιτικά δικαστήρια της χώρας μας στα πλαίσια έντονων διαμαχών σχετικά με την ανάθεση της επιμέλειας του προσώπου τους ή τη ρύθμιση της επικοινωνίας των γονέων με αυτά. Η επισκόπηση της δικαστηριακής πραγματικότητας αναφορικά με την οικογενειακή δίκη υπό το ισχύον νομικό καθεστώς

επιτρέπει δυστυχώς το χαρακτηρισμό της τελευταίας ως μιας διαδικασίας τυποποιημένης στα βασικά της στοιχεία, που ευνοεί την αντιδικία των γονέων, δίχως να δίνει πολλά περιθώρια επίτευξης συμβιβασμών² σε βάρος των πραγματικών συμφερόντων των ανηλίκων.

Πολλές είναι οι περιπτώσεις κατά τις οποίες είτε δεν διαπιστώνεται στα πλαίσια της οικογενειακής δίκης η πραγματική βούληση των ανηλίκων και το κατά πόσο η έκφρασή της υπήρξε ανεπηρέαστη, είτε δεν αποτυπώνεται με ενάργεια η ψυχική τους κατάσταση με αποτέλεσμα οι εκδιδόμενες αποφάσεις να μη λαμβάνουν πάντα υπόψη ορισμένα ειδικότερα στοιχεία η συνδρομή των οποίων θα μπορούσε να αποβεί καθοριστικής σημασίας για τη διατύπωση της δικανικής κρίσης και την αποτελεσματικότερη προστασία των συμφερόντων των ανηλίκων. Εντελώς ενδεικτικά θα αναφερθούμε στο άρθρο αυτό στο «σύνδρομο γονικής αποξένωσης» το οποίο συνίσταται στην εκδήλωση «μίας έχθρας»³ εκ μέρους του παιδιού έναντι ενός γονέα, αυτού με τον οποίο δε διαμένει, η οποία μάλιστα τείνει να περιλαμβάνει εκτεταμένα ολόκληρη την οικογένεια αυτού, κατάσταση η οποία εμφανίζει κάποια κοινά στοιχεία με τη λεγόμενη «πλύση εγκεφάλου» εκ μέρους του άλλου γονέα, αλλά στην πραγματικότητα είναι πολύ πιο σύνθετη. Πιο συγκεκριμένα, στα πλαίσια της ανά-

πτυξης της θεωρίας περί συνδρόμου γονικής αποξένωσης (parental alienation syndrome)⁴, η μητέρα - σύμφωνα και με το συνήθως συμβαίνον - χρησιμοποιείται ως παράδειγμα του προτιμώμενου γονέα. Το σύνδρομο αυτό γνωρίζει τρεις μορφές, τη βαριά, τη μέτρια και την ήπια, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες και την ένταση των συμπεριφορών τις οποίες εκδηλώνει ο προτιμώμενος γονέας, αλλά και τις, εξαιτίας αυτών, εκδηλώσεις του παιδιού έναντι του έτερου γονέα, αυτού με τον οποίο δε διαμένει. Ιδιαίτερα συχνό είναι επίσης το φαινόμενο της ενσωμάτωσης στο σύνδρομο γονικής αποξένωσης ψευδών ισχυρισμών περί κακοποίησης των παιδιών, κατόπιν επιρροών εκ μέρους του προτιμώμενου γονέα ή επινοήσεων των ίδιων, ενώ σε κάθε περίπτωση η εχθρική αυτή στάση των παιδιών έναντι του ενός γονέα (συνήθως του πατέρα) θα πρέπει, σύμφωνα με τους επιστήμονες, να εκλαμβάνεται στις περιπτώσεις αυτές ως επιφανειακή και σαν κολακεία προς τον άλλο. Αν, τώρα, οι ισχυρισμοί περί δήθεν κακής μεταχείρισης ληφθούν σοβαρά υπόψη, τότε υφίσταται ο κίνδυνος να ενισχυθεί η περιχαράκωση του συνδρόμου γονικής αποξένωσης, οδηγούμενοι σε χρόνια, εάν όχι ισόβια, αποξένωση με βλαβερές συνέπειες για την ψυχοσωματική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Στο σημείο αυτό ο ρόλος του δικαστή, όπως γίνεται αντιληπτό, αναδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικός, μιας και καλείται να διακρίνει μέσα από μία σειρά πραγματικών περιστατικών που τίθενται ενώπιόν του τα κρίσιμα εκείνα στοιχεία τα οποία καθιστούν επιβεβλημένη τη μεσολάβηση ενός ειδικού περί τα θέματα ψυχικής υγείας, προσώπου ικανού να διαγνώσει την ψυχική κατάσταση των ανηλίκων, προτείνοντας τις ενδεδειγμένες λύσεις προς όφελος της ψυχοσωματικής τους ανάπτυξης. Η προσέγγιση της νομολογίας μας έναντι του φαινομένου αυτού είναι ακόμα διστακτική και όχι σταθερή. Ωστόσο, ορισμένες αποφάσεις⁵ ανοίγουν το δρόμο, καινοτομώντας και εισάγοντας την έννοια του συνδρόμου και στα πλαίσια της νομικής επιστήμης, αλλά παράλληλα καταδεικνύοντας και την αναγκαιότητα της ευρύτερης και ρητής αναγνώρισής του και από τη νομολογία. Άλλωστε, δεν πρέπει να μας διαφεύγει πως ο νομικός, ως λειτουργός μιας «ζωντανής» επιστήμης, οφείλει να βρίσκεται σε επαφή με τις εξελίξεις σε επιστημονικούς κλάδους που άπτονται των ζητημάτων που τίθενται ενώπιόν του και να τολμά να προωθεί καινοτόμες λύσεις εφόσον αυτές κατατείνουν προς την ανεύρεση της αλήθειας και την απονομή της δικαιοσύνης.

Ιωάννης Χαρίτ. Καλογριδάκης
Δικηγόρος ΜΔΕ Αστικού Δικαίου
Υποψήφιος Διδάκτωρ Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών

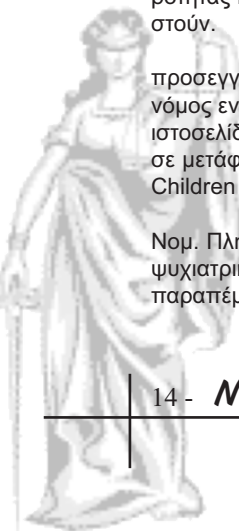
¹ βλ. εντελώς ενδεικτικά, ΑΠ 1976/2008, ΝοΒ 57/2009, 935, ΑΠ 1910/2005, ΝοΒ 2006, 688, ΑΠ 728/1990, Τρ. Νομ. Πληροφ. ΔΣΑ, ΜονΠρωτΑθ 8349/2009, αδημοσ. .

² Βλ. σχετικά *Δεμερτζή*, Γονική αποξένωση: μια προσέγγιση από την άποψη της θεωρίας των διαπραγματεύσεων, ΕφΑΔ 4/2010, 384 επόμε. (385).

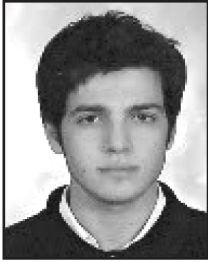
³ η λέξη «έχθρα» έχει τοποθετηθεί αποσπασματικά επειδή υπάρχουν ακόμα πολλά συναισθήματα τρυφερότητας και αγάπης που γίνονται αισθητά από τον περιφρονημένο γονέα και τα οποία δεν επιτρέπεται να εκφραστούν.

⁴ Όπως αυτή διατυπώθηκε για πρώτη φορά από τον *Richard A. Gardner*, «Νομικές και ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις στους τρεις τύπους γονικών συνδρόμων αποξένωσης στην οικογένεια - Όταν η ψυχιατρική και ο νόμος ενώνουν τις δυνάμεις», *Court Review*, volume 28, number 1, Spring 1991, p. 14-21, δημοσιευμένο και στην ιστοσελίδα http://id65.tripod.com/Gnosi/g_pas.htm. Βλ. επίσης Dr Horst Petri, Μεγαλώνοντας χωρίς πατέρα, 2003, σε μετάφραση Μ. Λάμπρου, Κεφ. 6, σελ. 242-243, αλλά και *Douglas Darnall*, *Divorce Casualties: Protecting Your Children From Parental Alienation*, 1998. Πρβλ. και *Δεμερτζή*, ό.π., 384 επόμε.

⁵ ΕφΘεσ/νίκης 1008/2008, Αρμ. 2009, 859=Τρ. Νομ. Πληροφ. ΝΟΜΟΣ, ΜονΠρωτΙωανν 153/2008, Τρ. Νομ. Πληροφ. ΔΣΑ. Πρβλ. και ΑΠ 414/2010, Τρ. Νομ. Πληροφ. ΔΣΑ. Υπέρ της αναγκαιότητας συνδρομής και της ψυχιατρικής επιστήμης οι ΜονΠρωτΚατερ 210/2009, αδημοσ. και ΜονΠρωτΧαλκ 1262/2009, αδημοσ., στις οποίες παραπέμπει και ο *Δεμερτζής*, ό.π., 385, υποσημ. 5.

Ενώσεις Προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα - Σωματείο Συγκριτική Θεώρηση

Είναι γεγονός ότι ενώσεις προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα και τα σωματεία παρουσιάζουν πολλά κοινά στοιχεία μεταξύ τους, αφού ως επί το πλείστον η άτυπη ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα έχει σωματειακή μορφή, συνεπώς είναι δύσκολη η επιλογή του ενός ή του άλλου μορφώματος.

- Τα πλεονεκτήματα της σύστασης ένωσης προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα έναντι του σωματείου είναι τα ακόλουθα:

1. Ταχύτερη διαδικασία σύστασης.
2. Καθορισμός διαχείρισης και οργάνων διαχείρισης, όπως μόνα τα μέλη τους ορίζουν.
3. Αρκούν ακόμη και δύο άτομα για τη σύσταση.

- Τα μειονεκτήματα της σύστασης ένωσης προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα έναντι του σωματείου είναι τα ακόλουθα:

1. Μέσω του Ν.281/1914 διασφαλίζονται στο σωματείο τα εχέγγυα της νόμιμης λειτουργίας του σωματείου, γεγονός το οποίο απουσιάζει από τις ενώσεις προσώπων.

2. Η ένωση δεν έχει νομική προσωπικότητα άρα δεν είναι φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

3. Η αναγκαστική εκτέλεση γίνεται στην κοινή περιουσία των μελών της ένωσης.

Εν κατακλείδι, το σωματείο παρουσιάζει πιο σταθερή δομή, έχει τα εχέγγυα νομιμότητας, έχει νομική προσωπικότητα και αναμφίβολη ικανότητα δικαίου. Όταν λοιπόν επιθυμεί κανείς να συστήσει μία σταθερή δομή είναι προτιμότερο να συστήσει σωματείο και όχι ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα.

Γεράσιμος Γρηγοριάδης
Ασκούμενος Δικηγόρος

Η επαναφορά της τακτικής καταγγελίας σύμβασης εργασίας στο προσκήνιο

Το άρθρο 74 Ν. 3863/2010 έφερε μια σημαντική αλλαγή στην καταγγελία σύμβασης εξηρημένης εργασίας με προειδοποίηση (τακτική καταγγελία), τυχόν εφαρμογή της οποίας μειώνει την οφειλόμενη αποζημίωση στο μισό από αυτή που θα οφείλονταν αν η καταγγελία γινόταν χωρίς προειδοποίηση, επανακαθορίζοντας τον χρόνο προειδοποίησης.

Πρέπει να τονιστεί ότι ο θεσμός της τακτικής καταγγελίας σπάνια εφαρμόστηκε στην πράξη από το 1920 που θεσμοθετήθηκε έως και σήμερα. Αφενός μεν το χρονικό διάστημα που απαιτείτο ήταν σημαντικό, ιδιαίτερα για εργαζόμενους που απασχολούνταν χρόνια στον ίδιο εργοδότη, και ως εκ τούτου ήταν δύσκολος ο προγραμματισμός στα πλαίσια μιας επιχείρησης. Αφετέρου καθ' όλο το διάστημα από την προειδοποίηση

μέχρι και την εκπνοή της προθεσμίας της η εργασιακή σχέση λειτουργούσε κανονικά, δηλαδή ο εργαζόμενος παρείχε κανονικά την εργασία του και ο εργοδότης όφειλε αντίστοιχα μισθό, γεγονός το οποίο έθετε σε αμφιβολία από την σκοπιά των εργοδοτών τόσο την χρησιμότητα της ευχέρειας

αυτής, όσο και της αποδοτικότητας που θα είχε ο εργαζόμενος κατά το αντίστοιχο διάστημα.

Πλέον υπό το πρίσμα του νέου νόμου ο χρόνος προειδοποίησης της τακτικής καταγγελίας διαμορφώνεται ως εξής:

Α) Για υπαλλήλους⁶ που έχουν υπηρετήσει (στον ίδιο εργοδότη εννοείται) 12 μήνες⁷ έως 2 χρόνια προειδοποίηση ενός μηνός πριν την απόλυση.

Β) Από 2 έως 5 χρόνια προειδοποίηση 2 μηνών.

Γ) Από 5 έως 10 χρόνια προειδοποίηση 3 μηνών.

Δ) Από 10 έως 15 χρόνια προειδοποίηση 4 μηνών.

Ε) Από 15 έως 20 χρόνια προειδοποίηση 5 μηνών.

ΣΤ) Από 20 χρόνια και άνω προειδοποίηση 6 μηνών.

Τα αποτελέσματα λοιπόν της ανωτέρω τροποποίησης είναι τα εξής: καταρχήν αποσυνδέεται ο χρόνος προειδοποίησης με το ποσό της αποζημίωσης απόλυσης, είτε αυτή γίνεται με προειδοποίηση είτε χωρίς. Με το προηγούμενο καθεστώς οριοθετούνταν αρχικά ο χρόνος προειδοποίησης και βάσει αυτού ορίζονταν η οφειλόμενη αποζημίωση απόλυσης τόσο σε περίπτωση άτακτης καταγγελίας (τόσοι μήνες όσοι θα ήταν η προειδοποίηση αν γινόταν), όσο και τακτικής (το μισό της αποζημίωσης που θα οφειλόταν επί άτακτης, ήτοι οι μισοί μήνες της προειδοποίησης).

Πλέον ενώ η οφειλόμενη αποζημίωση έχει παραμείνει η ίδια, όπως προβλέπεται στους Ν. 2112/1920 και 3198/1955, ο χρόνος προειδοποίησης έχει μειωθεί σημαντικά, κυρίως αναφορικά με εργαζόμενους που απασχολούνται πολλά χρόνια στον ίδιο εργοδότη. Αυτή η μείωση του χρόνου προειδοποίησης όμως θα καταστήσει πλέον την τακτική καταγγελία πιο πρόσφορη;

Το ζήτημα έχει πολλές πτυχές και μένει να φανεί στην πράξη πόσο θα χρησιμοποιηθεί. Προς το παρόν πάντως οι μικρότερες επιχειρήσεις, που αποτελούν και την πλειονότητα στη χώρα μας, εμφανίζονται διστακτικές στην χρήση της τακτικής καταγγελίας. Η ιδέα του εργαζόμενου ο οποίος ενώ ήδη ξέρει ότι μετά από ένα διάστημα θα του καταγγελθεί η σύμβαση εργασίας και παράλληλα συνεχίζει να εργάζεται, με τις όποιες συνέπειες μπορεί να έχει αυτό στην ποιότητα της παρεχόμενης εργασίας του, φαίνεται να αποθαρρύνει τους εργοδότες. Ωστόσο δεν πρέπει να λησμονείται ότι ειδικά σε πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με εργαζόμενους που απασχολούνται επί πολλά έτη, η εν λόγω τροποποίηση ίσως προσφέρει ένα μέσο «ανακύκλωσης» του εργατικού δυναμικού, καθώς με τις συντομότερες προθεσμίες προειδοποίησης και τη μισή αποζημίωση απολύσεως που θα οφείλεται σε περίπτωση τακτικής καταγγελίας θα απολύονται εργαζόμενοι με πολλά έτη υπηρεσίας (και προφανώς μεγάλο μισθό) έναντι νεοπροσλαμβανόμενων εργαζομένων με πολύ μικρότερες αποδοχές. Σίγουρο είναι πάντως ότι τόσο οι εργοδότες όσο και οι εργαζόμενοι πλέον βρίσκονται απέναντι σε έναν θεσμό που από αδραντοποιημένος επαναφέρεται στην επιχειρησιακή πρακτική.

Ιωάννης Αθ. Βήχας
Δικηγόρος

⁶ Σημειωτέον ότι μιλάμε για καταγγελία υπαλλήλων καθώς στους εργάτες νοείται μόνο καταγγελία χωρίς προειδοποίηση, άρθρο 4 Ν. 3198/1955.

⁷ Αρχικά ο νόμος προέβλεπε το κατώτατο όριο των δύο μηνών παροχής εργασίας στον εργοδότη, πέραν του οποίου οφειλόταν αποζημίωση απόλυσης, όπως ίσχυε άλλωστε με το προηγούμενο καθεστώς (άρθρο 1) Ν. 2112/1920. Πλην όμως, με το άρθρο 17 Ν. 3899/2010, αυξήθηκε το κατώτατο όριο από 2 σε 12 μήνες.

ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ, ΠΡΙΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑ

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2010, ψηφίστηκε στη Βουλή ο υπ' αριθμόν 3886 νόμος ο οποίος, κατ' εναρμόνιση προς την Οδηγία 2007/66 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μεταρρυθμίζει την παρεχόμενη, κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων, δικαστική προστασία, καταργώντας τους αντίστοιχους νόμους 2522/1997 και 2854/2000 (πλην του αρ.6)

Επιχειρώντας μια συγκριτική προσέγγιση του καινούριου νόμου σε σχέση με τους προγενέστερους του, η πρώτη καινοτομία του αφορά στις διαφορές που προκύπτουν από **διαδικασίες ανάθεσης συμφωνιών - πλαισίων, συμβάσεων παραχώρησης δημοσίων έργων και δυναμικών συστημάτων αγοράς**, οι οποίες εντάσσονται πλέον ρητά στο πεδίο εφαρμογής του (άρθρο 1§2).

Επιπλέον, **ενοποιείται η δικαιοδοσία επίλυσης των διαφορών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του**, κατ' εφαρμογή του άρθρου 94 §3 του Συντάγματος. Αρμόδιο δικαστήριο ορίζεται κατ' αρχήν το Διοικητικό Εφετείο της έδρας της αναθέτουσας αρχής, ανεξάρτητα από τη φύση της σύμβασης ως διοικητικής ή ιδιωτικής, το οποίο μάλιστα αποφαίνεται αμετάκλητα (άρθρο 3§1). Σκοπός της παραπάνω ρύθμισης, πέραν της αποσυμφόρησης του ΣτΕ, είναι **η ενιαία ερμηνεία** των οικείων διατάξεων, καθότι κατά τη μέχρι τώρα ερμηνεία και εφαρμογή τους, είχαν παρατηρηθεί αρκετές και σημαντικές διαφορές μεταξύ της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας και των πολιτικών δικαστηρίων, που ήταν αρμόδια, κατ' εφαρμογή των προηγούμενων νόμων. Κατ' εξαίρεση, διαφορές από συμβάσεις με προϋπολογισμό μεγαλύτερο των δέκα πέντε εκατομμυρίων ευρώ, περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α., από συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών καθώς και από συμβάσεις στους τομείς ύδατος, ενέργειας, μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών εκδικάζονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας (άρθρο 3§3). Τέλος, οι διαφορές που αφορούν σε αξιώσεις αποζημίωσης αποκλεισθέντος διαγωνιζόμενου εξακολουθούν να εκδικάζονται από τα δικαστήρια που είναι αρμόδια κατά τις γενικές διατάξεις (άρθρο 3§3).

Περαιτέρω, πριν από την άσκηση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων, ο ενδιαφερόμενος εξακολουθεί να υποχρεούται στην άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της αναθέτουσας αρχής, με τη διαφορά ότι επιμηκύνεται η προθεσμία άσκησής της καθώς και η προθεσμία απόφασης της αρχής επ' αυτής (άρθρο 4). Αξιοσημείωτο είναι, μάλιστα, ότι όρος του παραδεκτού της παροχής δικαστικής προστασίας, είναι μόνο η άσκηση προδικαστικής προσφυγής και όχι διοικητικών προσφυγών που προβλέπονται από άλλους νόμους ή κανονισμούς (άρθρο 4§6). Η προθεσμία για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής, η άσκησή της καθώς και η προθεσμία για την άσκηση αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων εξακολουθούν να κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης (άρθρο 5§2). Ο νέος νόμος, όμως, ακολουθώντας προγενέστερες νομολογιακές θέσεις (βλ. ενδεικτ. ΕπΑνΣτΕ 797/2008), προσθέτει ότι **και η άσκηση της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων κωλύει τη σύναψη της σύμβασης** (άρθρο 5§2). Σκοπός της προσθήκης αυτής είναι προφανώς η αποφυγή φαινομένων όπως αυτό της σύναψης μίας σύμβασης, επί της οποίας θα επιβληθούν εκ των υστέρων ασφαλιστικά μέτρα, λόγω της αμφισβητούμενης νομιμότητάς της. Κατ' ακολουθία της προσθήκης αυτής, ο νέος νόμος θεσπίζει την υποχρέωση του αιτούντος ασφαλιστικά μέτρα να ειδοποιεί σχετικά την αναθέτουσα αρχή με κάθε πρόσφορο μέσο, μέσα σε δέκα ημέρες από την άσκηση της αιτήσεως (άρθρο 5§2). Εντούτοις, ο νόμος προβλέπει μόνο **δυναμική συμμόρφωση** της αναθέτουσας αρχής προς τη δικαστική απόφαση επί της αιτήσεως ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 5§8).

Κατά τα λοιπά, ο νόμος προβλέπει δύο περιπτώσεις ακύρωσης. Προβλέπει αφενός την ακύρωση πράξης ή παράλειψης λόγω παράβασης ευρωπαϊκών ή εθνικών διατάξεων, η οποία κατ' αρχήν δεν επηρεάζει το κύρος της τυχόν συναφθείσας σύμβασης (προβλέπονται και εξαιρέσεις), και ακολούθως δικαίωμα αποζημίωσης για τον ενδιαφερόμενο (άρθρο 7), αφετέρου την κήρυξη συναφθείσας σύμβασης ως άκυρης για συγκεκριμένους λόγους και ακολούθως την εφαρμογή των διατάξεων αδικαιολόγητου πλουτισμού στις αξιώσεις των μερών (άρθρο 8). Το άρθρο 8 αποτελεί σημαντική καινοτομία, καθότι κανένας από τους προηγούμενους νόμους δεν προέβλεπε τη δυνατότητα «επέμβασης» του Δικαστηρίου σε ήδη συναφθείσα σύμβαση.

Τέλος, ο νόμος 3886/2010 εν συνόλω, στοχεύει στην ενοποίηση του εφαρμοστέου, στις δημόσιες συμβάσεις, δικαίου (καταργώντας και τους δύο προηγούμενους νόμους), στην ενοποίηση της δικαιοδοσίας επί των συγκεκριμένων διαφορών και στην αποτελεσματικότερη παροχή δικαστικής προστασίας (προσωρινής και οριστικής).

**Δίπλα Σοφία-Βασιλική
Ασκουμένη Δικηγόρος**

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

I. Το περιεχόμενο της Σύμβασης του Aarhus

Η διεθνής σύμβαση που υπογράφηκε την 25/06/1998 από 35 κράτη, μεταξύ των οποίων η Ελλάδα και η Ε.Ε, στην πόλη Aarhus της Δανίας βασίζεται στην παραδοχή ότι η μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του κοινού και η συμμετοχή του σε περιβαλλοντικά θέματα, θα εξασφαλίσει την αποτελεσματικότερη προστασία του περιβάλλοντος. Η σύμβαση του Aarhus είναι σχεδιασμένη για να προστατέψει το δικαίωμα κάθε ατόμου να ζει σε ένα βιώσιμο περιβάλλον και απονέμει δικαιώματα τα οποία σχετίζονται:

α) με την εξασφάλιση της πρόσβασης του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες που κατέχουν οι δημόσιες αρχές. Η αρνητική απόφαση για παροχή πληροφοριών πρέπει να αναφέρει τους λόγους της απόρριψης, οι οποίοι περιοριστικά απαριθμούνται στο κείμενο της σύμβασης, και να εξειδικεύει τα ένδικα βοηθήματα, των οποίων μπορεί να κάνει χρήση ο αιτών

β) με την ενθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού στη λήψη «περιβαλλοντικών» αποφάσεων. Η σύμβαση προβλέπει ειδικές διαδικασίες με αποκλειστικό σκοπό να προωθηθεί η συμμετοχή του κοινού στην προετοιμασία των περιβαλλοντικών πολιτικών καθώς και της νομοθεσίας που ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

γ) με την απλούστερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα: Όλα τα πρόσωπα που θεωρούν ότι τα δικαιώματά τους για πρόσβαση σε περιβαλλοντικές πληροφορίες έχουν θιγεί (αίτηση παροχής πληροφοριών αγνοήθηκε), πρέπει να έχουν πρόσβαση σε μια διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Η πρόσβαση στη δικαιοσύνη διασφαλίζεται επίσης για τη διευθέτηση των διαφορών σχετικά με τις πράξεις ή τις παραλείψεις ιδιωτών και δημοσίων αρχών, οι οποίες παραβαίνουν τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με το περιβάλλον.

II. Το ενωσιακό νομοθετικό πλαίσιο

Το 2003, δημοσιεύτηκαν δύο οδηγίες που αφορούν την εξασφάλιση της πρόσβασης του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες και την ενθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού στη λήψη «περιβαλλοντικών» αποφάσεων: η Οδηγία 2003/4/ΕΚ και η Οδηγία 2003/35/ΕΚ, αμφότερες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Προβλέψεις για την συμμετοχή του κοινού στη λήψη περιβαλλοντικών αποφάσεων περιλαμβάνονται επίσης σε μια σειρά άλλων «περιβαλλοντικών» οδηγιών, όπως στην Οδηγία 2001/42/ΕΚ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον καθώς και στην Οδηγία 2000/60/ΕΚ για τη θέσπιση κοινού πλαισίου δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων.

Την 25/09/2009 δημοσιεύτηκε ο Κανονισμός 1367/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης του Aarhus για την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, ο οποίος συμβάλλει στην εναρμόνιση των ενωσιακών διατάξεων με εκείνες της σύμβασης του Aarhus και κυρίως στην εφαρμογή των απαιτήσεων της σύμβασης στα όργανα και στους οργανισμούς της Ένωσης, υπο το φώς του κανονισμού 1049/2001 περί της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και

της Επιτροπής.

Τέλος, η Επιτροπή εξέδωσε δύο αποφάσεις για την περαιτέρω εφαρμογή του Κανονισμού 1367/2006 : την απόφαση 2008/50/ΕΚ και την απόφαση 2008/401/ΕΚ, οι οποίες εστιάζουν αμφότερες στην διαδικασία παροχής περιβαλλοντικών πληροφοριών απο τα ενωσιακά όργανα.

Γιώργος Πουλάκος
Μεταπτυχιακός φοιτητής Ευρωπαϊκού Δικαίου Νομικής Αθηνών

Η Διεθνής Δικαιοδοσία των Ελληνικών Δικαστηρίων επί Κληρονομικών Διαφορών κατά τον ΚΠολΔ

Το υπό εξέταση νομικό ζήτημα, που μόνο ακροθιγώς δύναται να τεθεί στην περιορισμένη έκταση του παρόντος, έχει απασχολήσει επανειλημμένα τη νομολογία τόσο του Ανωτάτου Ακυρωτικού, με κυμαινόμενες σχετικές κρίσεις (βλ. ενδεικτικά ΑΠ 400/2009, 123/2000, 1245/1996, 583/1995), όσο και των δικαστηρίων της ουσίας (βλ. ενδεικτικά, ΕφΑθ 8439/1993, 9015/1991, 6678/1982, ΕφΠατρ 689/1990) επί κληρονομικών διαφορών που φέρουν στοιχεία αλλοδαπότητας, ιδίως δε στην περίπτωση που ο κληρονομούμενος κατά το χρόνο θανάτου του είχε την κατοικία του ή ελλείπει κατοικίας τη διαμονή του στην αλλοδαπή, παράλληλα δε υφίσταται κληρονομιά και δη ακίνητη περιουσία του στην ημεδαπή. Πρόκειται στην ουσία για τη σύγκρουση της

αποκλειστικής δικαιοδοσίας του *forum hereditatis* (30 ΚΠολΔ) και της επίσης αποκλειστικής δικαιοδοσίας του *forum rei sitae* (29 ΚΠολΔ), ενόψει μάλιστα και της θεμελιώδους διάταξης του άρθρου 3§1 ΚΠολΔ, κατά την οποία η διεθνής δικαιοδοσία των ημεδαπών δικαστηρίων θεμελιώνεται στην τοπική αρμοδιότητα ελληνικού δικαστηρίου από οποιοδήποτε στοιχείο συνδέσεως αυτού προς την υπό κρίση υπόθεση.

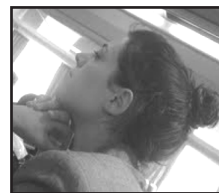
Σύμφωνα με την άποψη που φέρεται να κρατεί στη θεωρία (βλ. Μητσόπουλος Γ., Πολιτική Δικονομία Α', 1972, σ.224, Μπέης, Πολιτική Δικονομία 1, σ.203, Νίκας Θ., Πολιτική Δικονομία Ι, σ.197) το πρόβλημα επιλύεται υπέρ του *forum hereditatis*, ώστε εάν ο κληρονομούμενος (ημεδαπός ή αλλοδαπός) είχε κατά το χρόνο θανάτου του την κατοικία ή διαμονή του στην αλλοδαπή, δεν υφίσταται τοπική αρμοδιότητα και συνεπώς ούτε διεθνής δικαιοδοσία των ημεδαπών δικαστηρίων για την επίλυση των κληρονομικών διαφορών, έστω και αν περιλαμβάνονται στην κληρονομιά περιουσία ακίνητα κείμενα στην ημεδαπή.

Εντούτοις το ζήτημα έχει διχάσει τη νομολογία, όπως ήδη σημειώθηκε. Στην πλέον πρόσφατη ΑΠ 400/2009, η οποία αναπαρήγαγε αυτολεξεί στη μείζονα τις κρίσεις της προγενέστερης ΑΠ 1245/1996, το Ακυρωτικό έκρινε ως αποκλειστικά αρμόδιο το δικαστήριο της τοποθεσίας του κληρονομαίου ακινήτου. Είχαν προηγηθεί οι ΑΠ 583/1995 και 123/2000, με τις οποίες ο Άρειος Πάγος έκρινε ότι κατισχύει η δικαιοδοσία της κληρονομίας. Τα εκατέρωθεν επιχειρήματα εκφεύγουν των στενών ορίων του παρόντος σημειώματος. Σε κάθε περίπτωση, χρέος του ερμηνευτή και εφαρμοστή του δικαίου είναι η διαρκής παρακολούθηση της σχετικής κυμαινόμενης ακόμη βάσει των ανωτέρω νομολογίας.

Βίκυ Δουκακάρου
Δικηγόρος, LLM

Η Ευρωπαϊκή Διαταγή Πληρωμής (Κανονισμός (ΕΚ) 1896/2006)⁸

Από την 12^η.12.2008 εφαρμόζεται σε όλα τα Κράτη-Μέλη, πλην της Δανίας, ο Κανονισμός 1896/2006, με τον οποίο θεσπίστηκε η Ευρωπαϊκή Διαταγή Πληρωμής (ΕυρΔΠ). Στόχος του Καν. 1896/2006, το πεδίο εφαρμογής του οποίου σχεδόν ταυτίζεται με αυτό του Καν. 44/2001 (αρ. 2 Καν), είναι η απλούστευση, επιτάχυνση και μείωση των εξόδων της εκδίκασης διασυνοριακών διαφορών (αρ. 3 Καν) όσον αφορά μη αμφισβητούμενες χρηματικές αξιώσεις, καθώς και η εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των ευρωπαϊκών διαταγών πληρωμής σε όλα τα Κράτη-Μέλη (αρ. 1§1). Προς τον σκοπό αυτό, ο Κανονισμός καθιερώνει μία ευέλικτη και τυποποιημένη διαδικασία για την έκδοση της ΕυρΔΠ και καταργεί τη γνωστή στο ελληνικό δικονομικό

δίκαιο υποχρέωση προαπόδειξης και έγγραφης μόνο απόδειξης (αρ. 623 ΚΠολΔ), καθώς για την έκδοση της ΕυρΔΠ απαιτείται η κατάθεση αίτησης στην οποία -μεταξύ άλλων- περιλαμβάνεται η περιγραφή των αποδεικτικών στοιχείων που στηρίζουν την αξίωση (αρ. 7 Καν). Εάν το δικαστήριο στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση διαγνώσει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις των αρ. 2, 3, 4, 6 και 7 και ότι η αξίωση φαίνεται να είναι βάσιμη (αρ. 8 Καν), εκδίδει το συντομότερο δυνατό, και κανονικά εντός 30 ημερών μετά την κατάθεση της αίτησης, την ΕυρΔΠ δια του τυποποιημένου εντύπου, που προσαρτάται στο Παράρτημα V (αρ. 12 Καν.). Από το σώμα της ΕυρΔΠ, ο καθού ενημερώνεται ότι δύναται είτε να καταβάλει στον αιτούντα το ορισμένο στην ΕυρΔΠ ποσό, είτε να αντιταχθεί στη διαταγή καταθέτοντας δήλωση αντιρρήσεων στο δικαστήριο προέλευσης της ΕυρΔΠ, που αποστέλλεται εντός 30 ημερών από την επίδοση ή κοινοποίηση της ΕυρΔΠ σε αυτόν. Επίσης του γνωστοποιείται ότι στην περίπτωση που έχει υποβληθεί δήλωση αντιρρήσεων η διαδικασία συνεχίζεται ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων του κράτους μέλους προέλευσης σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες της πολιτικής δικονομίας, εκτός αν ο αιτών έχει ζητήσει ρητά να λήξει η διαδικασία σε αυτή την περίπτωση (αρ. 12§3,4 Καν). Εάν ο καθού δεν υποβάλλει αντιρρήσεις ενώπιον του δικαστηρίου προέλευσης σε διάστημα 30 ημερών από την επίδοση, το εν λόγω δικαστήριο λαμβάνοντας υπόψη και το κατάλληλο χρονικό διάστημα ώστε το δικόγραφο της δήλωσης να φτάσει μετά από έλεγχο της ημερομηνίας της επίδοσης ή κοινοποίησης κηρύσσει αμελλητί εκτελεστή την ΕυρΔΠ (αρ. 18§1 Καν). Σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις, μετά τη λήξη της ως άνω 30ημέμερης προθεσμίας, χορηγείται στον καθού το δικαίωμα να ζητήσει την επανεξέταση της ΕυρΔΠ ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του κράτους προέλευσης (άρ. 20 Καν). Η αίτηση επανεξέτασης στο ελληνικό δικονομικό χώρο ασκείται με την ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής. Η εκτελεστή ΕυρΔΠ εκτελείται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται αναγνώριση της εκτελεστότητας (αρ. 19 Καν). Για την εκτέλεση σε άλλο κράτος μέλος ο αιτών προσκομίζει ενώπιον των αρμόδιων αρχών εκτέλεσης του εν λόγω κράτους μέλους αντίγραφο της ΕυρΔΠ, όπως έχει κηρυχθεί εκτελεστή από το δικαστήριο του κράτους προέλευσης προκειμένου να διαπιστωθεί η γνησιότητά της και εφόσον απαιτείται μετάφραση της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής στην επίσημη ή σε μια από τις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους εκτέλεσης (αρ. 21§2 Καν). Με αίτηση του καθού μπορεί να αποτραπεί η εκτέλεση της ΕυρΔΠ για τους λόγους που αναφέρονται στο άρ. 22 Καν.

Χριστίνα - Ιωάννα Δερβένη
Δικηγόρος ΠΜΣ Β' Ιδιωτικού Δικαίου

⁸ Σχετική βιβλιογραφία και αρθρογραφία: Π. Γιαννόπουλος, Κανονισμός 1896/2006 για την ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής, ΕΠολΔ 2008, σελ. 134, Σ. Καραμέρος, Ο Κανονισμός 1896/2006 για τη θέσπιση της ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής, Δ/νη 2008, σελ. 339, Χ. Μιχαηλίδου, Η ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής, Δίκη 2007, σελ. 533, Ε. Ποδηματά, Ευρωπαϊκή διαταγή πληρωμής κατά τον Κανονισμό (ΕΚ) 1896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006, ΕΠολΔ 2009, σελ. 735, Δ. Τσικρικάς, Ο ευρωπαϊκός εκτελεστός τίτλος, 2008, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα. Βλ. επίσης και Α. Φερεσιδής, Κανονισμός (ΕΚ) 1896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής: η εφαρμογή του Κανονισμού από την πλευρά του Δικαστή, εισήγηση στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας Πολιτικής Δικαιοσύνης (2.12.2010).

Χατζηκυριάκειο Ίδρυμα: μια τρυφερή αγκαλιά και μια σπουδαία ιστορία

«Σκεφτείτε πόσες χιλιάδες κορίτσια πέρασαν όλα αυτά τα χρόνια από το Χατζηκυριάκειο και πόσες χιλιάδες ιστορίες είχαν καλό τέλος ...» είπε ο ιστορικός Νίκος Μέλιος παρουσιάζοντας την ιστορία του Χατζηκυριακείου στη γιορτή συμπλήρωσης 100 χρόνων λειτουργίας του Ιδρύματος.

Στις 27 Μαΐου του 1903, η εννιάχρονη Βιργινία Βουρβουμάκη από την Κρήτη «ορφανή πατρός και μητρός» είναι το πρώτο παιδί που περνά την πύλη του Χατζηκυριακείου Ιδρύματος Παιδικής Προστασίας, μα δυστυχώς ο ιδρυτής Ιωάννης Χατζηκυριακός και η σύζυγός του Μαριγώ έχουν φύγει από την ζωή. Έτσι ξεκινά η μακρά και επιτυχημένη πορεία του Χατζηκυριακείου που εδώ και 108 χρόνια φιλοξενεί κατά προτεραιότητα ελληνόπουλα και παιδιά ομογενών, χωρίς όμως να αποκλείει και

παιδιά από άλλες χώρες, όπως την μικρή Μ.Ο. από την Ρουάντα, η οποία έχασε την ακοή της από τις οβίδες στο πεδίο της μάχης. Τα παιδιά έρχονται στο Ίδρυμα, είτε με πρωτοβουλία των ίδιων των γονιών τους, όταν δεν μπορούν να τα συντηρήσουν, είτε με πρωτοβουλία του ευρύτερου οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος, είτε μέσω της πρόνοιας έπειτα από εισαγγελική παραγγελία. Από την ηλικία των 6 περίπου ετών, όπως προβλέπει η καταστατική επιθυμία του Ιδρυτή, φιλοξενούνται «ορφανές και άπορες κορασίδες», οι οποίες όταν έρθει η ώρα να αντιμετωπίσουν μόνες την κοινωνία είναι δυνατές και ικανές να φτιάξουν μια επιτυχημένη και ευτυχισμένη επαγγελματική και προσωπική ζωή. Άλλωστε η βράβευση του Χατζηκυριακείου από την Ακαδημία Αθηνών το 1987 και η απονομή του Χρυσού Μεταλλίου της Ακαδημίας το Δεκέμβριο του 2004 επιβεβαιώνουν το σπουδαίο του έργο για την ελληνική κοινωνία. Με οδηγό τους το ότι «ο κόσμος μπορεί να γίνει πιο ανθρωπίνος μέσα από τα παιδιά» οι άνθρωποι του Χατζηκυριακείου λένε όχι στην ιδρυματοποίηση, στην ομοιογένεια και στο «πάμε παντού όλοι μαζί». Λένε ναι στο ότι κάθε παιδί είναι ξεχωριστό και μοναδικό. Κάθε κορίτσι όταν βγαίνει στην κοινωνία έχει τουλάχιστον ένα εκπαιδευτικό εφόδιο ανάλογο των δυνατοτήτων του. Ένα πανεπιστημιακό δίπλωμα ή ένα δίπλωμα από ιδιωτική σχολή. Οι ξένες γλώσσες, τα εικαστικά, η μουσική, το θέατρο, ο αθλητισμός και το ECDL για τις μεγαλύτερες, είναι κάποιες από τις επιλογές που δίνονται στα κορίτσια. Αν και τα κορίτσια τυπικά αποχωρούν στα 18 τους χρόνια, στις φοιτήτριες παραχωρείται στέγη και οικονομική υποστήριξη, ενώ οι «μέλλουσες νύφες» λαμβάνουν γαμήλιο επίδομα.

Για την σχέση των παιδιών με τις οικογένειες τους, οι εργαζόμενοι στο Χατζηκυριάκειο υπενθυμίζουν ότι «γονείς των παιδιών είναι οι γονείς τους και ότι η μαμά τους, καλή ή κακή, είναι μία. Εμείς είμαστε οι κυρίες που βοηθάνε.» Κάπως έτσι εξηγούν στα κορίτσια ότι το Ίδρυμα είναι ένα «πέρασμα», μέχρι να επουλωθούν οι πληγές τους. Μπορεί να χρειαστεί να ζήσουν πέντε ή δέκα ή είκοσι χρόνια στο ίδρυμα, αλλά αυτό δεν είναι όλη τους η ζωή. Η οικογένεια τους βρίσκεται πάντα εκεί έξω. Οι άνθρωποι του ιδρύματος δουλεύουν πολύ με τις οικογένειες παρέχοντας στήριξη και σε αυτές, καθώς θεωρούν σημαντικό για την ταυτότητα και την προσωπικότητα του παιδιού να διατηρεί, όσο είναι δυνατόν σε κάθε περίπτωση, ισχυρό τον δεσμό με τους γονείς.

Για να είναι εφικτά όμως όλα τα παραπάνω, δεν αρκεί η αγάπη και το μεράκι των ανθρώπων του Χατζηκυριακείου. Απαιτούνται πόροι και πέραν της παρουσίας του Ιδρυτή και των εκδηλώσεων που διοργανώνει το Ίδρυμα, υπάρχουν οι Φίλοι, οι Δωρητές και οι Εθελοντές, που συμμετέχουν σε κάθε εκδήλωση των παιδιών και είναι δίπλα τους όταν υπάρχει ανάγκη. Και Φίλους εννοούμε τον παππού από την Εύβοια που στέλνει κάθε μήνα μέρος της σύνταξής του, την κυρία από την Γερμανία που στέλνει κουλουράκια με cougier και αυτήν από την Αμοργό που στέλνει γλυκά και ρούχα. Τα παιδιά που θα πουν τα κάλαντα και θα δώσουν τα έσοδα για τις συνομήλικες φίλες τους, αλλά και τον κάθε απλό Έλληνα πολίτη που θα προσφέρει από την καρδιά του ό,τι δύναται, λίγο ή πολύ.

Το «ρόδο» όμως του Ιδρύματος, που δεν είναι άλλο από το επιβλητικό, νεοκλασικό κτίριο που

χαρακτηρίστηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού ως ένα από τα 5 ωραιότερα της νεότερης ιστορίας, τα τελευταία χρόνια έχει γίνει το «αγκάθι» για την διοίκηση και για τα ίδια τα παιδιά. Το «Έργο Τέχνης και Ιστορικό Διατηρητέο Μνημείο», κρίθηκε ακατάλληλο μετά τον μεγάλο σεισμό στην Αττική τον Σεπτέμβριο του 1999 και εκκενώθηκε. Μέσα σε έξι μήνες με χρήματα φίλων και δωρητών δημιουργήθηκε καταυλισμός που στεγάζει τα παιδιά και τις διοικητικές υπηρεσίες μέχρι σήμερα. Η υγρασία το χειμώνα και η ανυπόφορη ζέστη το καλοκαίρι είναι κάποιες από τις δυσκολίες της ζωής στα λυόμενα. Το Ίδρυμα δεν έχει λάβει ποτέ κρατική επιχορήγηση και μέχρι τώρα κανείς από την πολιτεία δεν έχει ενδιαφερθεί για την τύχη του κτιρίου. Αντίθετα, με τα νέα φορολογικά μετρά το Χατζηκυριάκειο καλείται να πληρώσει ένα υπέρογκο χρηματικό ποσό ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει σημαντική μείωση εσόδων και εισφορών λόγω της οικονομικής κρίσης που πλήττει τη χώρα.

Επειδή η ολοκλήρωση του έργου μόνο με την ιδιωτική πρωτοβουλία είναι αδύνατη και Επειδή η απόκτηση της στέγης που αξίζει στα παιδιά είναι αναγκαία και επίκαιρη εδώ και δώδεκα χρόνια, δεν επιδέχεται περαιτέρω αναβολής η παροχή λύσης από εκείνους που μπορεί και πρέπει να δοθεί.

Χρυσauγή Ατσιδάκου
Δικηγόρος

«Κιβωτός του Κόσμου»

Σε μία από τις πιο υποβαθμισμένες περιοχές της Αθήνας, την Ακαδημία Πλάτωνος, βρίσκεται μια φωλιά στοργής για παιδιά που ζούσαν σε συνθήκες παραμέλησης και εγκατάλειψης. Τα περισσότερα από αυτά μεγαλώνουν χωρίς γονείς ή σε μονογονεϊκές οικογένειες, κυρίως με μητέρες φτωχές ή γονείς που παρουσιάζουν παραβατική συμπεριφορά. Στους δύο ζεστούς της χώρους, η «Κιβωτός του Κόσμου» συγκεντρώνει καθημερινά περισσότερα από 300 παιδιά από 15 διαφορετικές χώρες και οι εκατοντάδες εθελοντές της φροντίζουν για τη σίτιση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και την εκπαίδευσή τους.

Ο ιδρυτής της «Κιβωτού», πατέρας Αντώνιος Παπανικολάου, ξεκίνησε αυθόρμητα το 1998 μια προσπάθεια να σώσει τα παιδιά της περιοχής από τη φτώχεια και την εξαθλίωση. Αφιέρωσε τη ζωή του στα παιδιά του δρόμου, σε «ζητιανάκια» και «βαποράκια» που η αδιάφορη Πολιτεία και η «κοινωνία του καναπέ» γυρίζει την πλάτη. Βασική του αρχή, την οποία υπηρετεί απαρεγκλίτως όλα αυτά τα χρόνια, είναι η μη ιδρυματοποίηση των παιδιών αυτών. Η «Κιβωτός» προσφέρει την αρωγή της στις μητέρες τους, ώστε να κρατήσουν τα παιδιά κοντά τους. «Ακόμα και το καλύτερο ίδρυμα δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη μάνα», εξηγεί ο ίδιος.

Ο πατέρας Αντώνιος μιλά με πολλή στοργή για τα εκατοντάδες «παιδιά» του και συγκινεί με την ειλικρινή αφοσίωσή του στην φροντίδα τους:

- Ποια είναι η κινητήρια δύναμη του αγώνα σας;

- Τα «άλλα» παιδιά της Αθήνας. Η ψυχή τους που καίγεται από την πίκρα της εγκατάλειψης. Αυτή είναι και η χειρότερη ορφάνια για ένα παιδί. Προσπαθούμε να δείξουμε στα παιδιά ότι μπορούν να ξεπεράσουν την εξαθλίωση και την αδικία που βίωσαν, το θυμό για τους γονείς που δεν τα φρόντισαν. Πρέπει να συγχωρέσουν και να κάνουν νέο ξεκίνημα στη ζωή τους.

- Συναντήσατε κάποιο εμπόδιο στην προσπάθεια σας;

-Την αμορφωσιά των ανθρώπων που έφεραν τα παιδιά τους θύματα στη ζωή. Φτάνουμε συχνά στο σημείο να ενισχύουμε οικονομικά γονείς, στην πλειοψηφία τους Έλληνες, για να μην βγάλουν τα παιδιά τους στο δρόμο να δουλέψουν. Παιδιά μεταναστών δεν είχαν πάει ποτέ, από τα 8 έως τα 14 χρόνια τους, σχολείο. Δίνεται μεγάλος αγώνας για να τελειώσουν τα παιδιά αυτά το σχολείο και να συνεχίσουν τις σπουδές τους. Τα βοηθάμε να χτίσουν το μέλλον τους με τις δικές τους δυνάμεις. Το πρόγραμμά μας είναι ενισχυτικό, όχι ελεημοσύνη.

- Ποιο μήνυμα μπορεί να μεταφέρει η πολυπολιτισμική και πολυθρησκευτική κοινότητα της «Κιβωτού» στην πιο ξενοφοβική πλευρά της κοινωνίας μας;

- Κάποιες φορές ρωτώ τα παιδιά πώς φαντάζονται ένα πείραμα με ανθρώπους από διάφορα μέρη του κόσμου να ζουν κάτω από την ίδια στέγη. Εμείς εδώ, άνθρωποι από 15 διαφορετικές χώρες, συναντηθήκαμε κάτω από αντίξοες συνθήκες και συμβιώνουμε με αγάπη. Αυτό είναι η «Κιβωτός»! Ένα πείραμα συνύπαρξης των λαών που πέτυχε...

Η δράση της ΜΚΟ της «Κιβωτού του Κόσμου» βασίζεται **αποκλειστικά** στους εθελοντές της και στην οικονομική ενίσχυση της από τον απλό κόσμο. Χάρη σ' αυτούς και χωρίς χρηματοδότηση από το Κράτος ή την Εκκλησία, συνεχίζει το ξεχωριστό της έργο. Σήμερα, η προσπάθεια της επικεντρώνεται στη δημιουργία ενός σταθμού υποδοχής και φροντίδας των 1.300 ατόμων, κυρίως προσφύγων ή άστεγων γυναικών και των παιδιών τους, στα οποία ήδη προσφέρει τροφή σε καθημερινή βάση.

Αναστασία Βλαχοκυριάκου
Δικηγόρος

Κιβωτός του Κόσμου, Ζηνοδώρου 3 & Καλλικλέους, Κολωνός, τηλ. 210-5141935
EUROBANK ACCOUNT: 0026 0178 870100 872073, IBAN: GR3702 60 178 0000 8701 0087 2073
Ενισχύστε το σκοπό καλώντας από σταθερό τηλέφωνο (εντός δικτύου ΟΤΕ) στο 901 11 170 170 (χρέωση 2,99 € + ΦΠΑ)